

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szombat, július 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Pénz-sóvárgás.**
- A székelység sülése.**
- Csataszaj Kinában.**
- Sándor király regénye.**
- Ujabb részletek a püspöki uradalmi válásról.**
- Hat emberélet egy örökségért.**
- Három beduin és három bécsi kisasszony.**
- A Margitsziget titka.**
- Halálra üldözött román zsidók.**
- A búr kalap.**
- A házassági ígélet.**
- Hol legmagasabb a pótdó?**
- Tárcza: Modern képek.** Irta: Erdélyi Nelly
- Regény-Csarnok: Modern Ophélie.** Fordította: Liptai Imre.

Pénz-sóvárgás.

Arad, július 27.

Ha Kohn Ábrahám a börzejátékban elveszti minden vagyonát, koldussá lesz és földönfutó, az ördög sem törődik vele. Ha Sivalkodó János börzespekulációra adja a fejét s utána uszik a földcséjé, meg a házacska, ez valamivel feltünőbb már, de hamar napirendre térünk felette. Ellenben mikor Leiter Jakab összeakarta vásárolni a világ minden buzakészletét és ebben a merész vállalatban megbotlott, a világ minden részében Leiter Jakabról beszéltek, őt magát pedig elküldte az édes apja valamelyik tengeri fürdőre üdülni. Ilyenformán nem világesemény, hanem országos esemény Schossberger Nándoré, aki most már fürdőhelyen üdülni, sem földön-

futóvá nem lett, sem koldustarisznyát nem akasztottak a nyakába, hiszen csak három milliót vesztett. Mi ez kérem az ő édes apjának?

Hogy Tornyai Schossberger Nándor börzedifferenciái három millió forintra rugtak, ez csak a summánál fogva teszi érdekesebbé az esetét a többi száz meg száznál, de lényegében teljesen hasonló ezekhez. Mi az mégis, ami ezt a börze-ügyet alkalmatossá teszi arra, hogy a publicisztika kiemelje a többi közül és egy-némely refleksióval megtisztelje? Hát először is az, hogy ez az eset tipikus a börzejátékra. Az illető uriember, akinek esetével most a közvélemény foglalkozik, egy nagy és szolid kereskedő-czégnek volt a beltagja. Nagyon szép vagyona, irigylésre méltó jövedelme volt. Uri, sőt nagyuri módon élhetett abból a szolid jövedelemből, amelyet a cég neki juttatott. A gazdasági tevékenység reális alapján lett volna kötelessége megmaradni s szolid eszközökkel, szolid értéket produkálva, a közvagyonot és saját vagyonát gyarapítani. Erre megvolt a lehetősége, meg volt az alkalm, csak egy nem volt meg: a higgadt megfontolás. A játék izgalm, vagy a pénz-sóvárgás volt-e a rugója annak a szenvedélynek, mely őt a börze szerencse-istennője után futni készítette, az mellékes. Hogy utána futott, már ez maga kóros jelenség, de fájdalom, nem elszigetelt, hanem a kor szellemében, felfogásában és világnézetében rej-

lő kóros jelenség. Ez lehet mentsége az egyénnek, de nem eksziálja azt a természet szerencsétlenséget és nyomort, amely e jelenségből fakad.

Ez az, ami a moralistát ebben az ügyben első sorban érdekli. S ha sikkes dolog is manapság lenézni és megmosolyogni a moralistákat, ez nem menti fel ezeket abbéli kötelezettsége alól, hogy adott alkalommal rámutassanak nyíltan a társadalom sebeire és morált prédikáljanak. Ez a morál pedig az, hogy Magyarország évek óta súlyos gazdasági válságban van; a keresetek minden ágában hanyatlás mutatkozik, a megélhetés minden téren nehezebbé válik, de azért mindenki úgy él, úgy költekezik, mintha a fellendülés korszakában lennének. Olyan látszata van a dolognak, mint hogyha mindenki a túlköltekezéssel akarná leplezni jövedelmi fogyatékát. A jómód látzatának felkeltése, vagy fentartása a cél nem pedig a tisztességes, szolid és gondtalan megélhetés. Prokrustes ágyának pendája. Akármilyen hosszú testű ember fekszik bele, az ágy mindig hosszabb és hosszabb lesz s abbéli igyekezetükben, hogy azt betöltsék, az emberek a legképtelenebb módon fizamatják ki tagjait. Micsoda ijesztő példája a telhetetlenségnek, amikor a százezer forintos jövedelem mellett koczkára teszi az ember mindenét, hogy játék útján még több költeni valót nyerjen.

S mi történik, ha Schossberger Nán-

TÁRCZA.

Modern képek.

Irta: Erdélyi Nelly.

„Bélyeg, ragály, seb, mind lemoshatók,
Nő homlokáról sohasem — a csók.”
Tóth Kálmán.

— Csodálatos, igazán nagyon különös leány maga. Hitetlenségén minden ékesszólásom meg hiúsul, minden törekvésem állításom igaz voltáról meggyőzni, hiábavalónak bizonyul. Hígyjen, hihet nekem, őszinte nemes érzelem vezérel, legfőbb vágyam, hogy megértsen, bízzék bennem, hígyjen nekem, legyen nőm, szeretem!

Elegáns, komoly ifju mondta ezt, szavai meggyőzően hangzottak és mégis az, a kihez intézte szavait, egy komoly gondolkodású fiatal leány, most is hitetlenül rázta a fejét.

— Hát hiszen csak tudnám magammal elhittetni — szölt emez — oh, hígyje el, ezer örömmel tenném. De nem tudom, képtelen vagyok rá. Kérem — fordult az ifjuhoz s kezét bocsánatkérően kulcsolá össze — kérem, ne neheztesen. Nem könnyű az álláspontja velem szemben, ugy-e azt gondolja, kiolvasom szemrehányó tekintetéből a vádat, hogy dolgát hitetlenséggel mennyire megnehezitem, oh hígyje el, önhibámon kívül történik, e tulajdonságom, mely immár második énemé vált, jogosult, szomoruan jogosult. Nevet, tulzottságnak tartja, csalódik, igazán csalódik!

— De az Isten áldja meg, hogy beszélhet így — válaszolt az ifju. — Ugyan milyen tapasztalatai lehetnek, hogy ennyire, szinte ily sértően bizalmatlan és pesszimisztikus. Nos kérem, hát bizonyítson valamivel, mi az oka, alapja hitetlenségének. Azt hiszem, jogomban áll tudni; hisz' első sorban érdekelt fél vagyok, tehát kérem, vádoljon, vagy védje magát!

A leány komolyan, hosszan nézett rá. Látszott rajta, hogy belsőleg küzd önmagával, hogy szeretne, akarna valamit mondani és nem tud magának tanácsot adni, helyes lesz-e az, a mit tenni készül, avagy nem. Az ugynevezett modern, józan ész harcza volt az ideális, lelkiismeretes gondolkozással...

— Am legyen, mondta, — végre határoznom kell! Maga akarta így! Nyugodtnak látszott, csak a hangja remegett, csak a szive dobogott lázasan. Leült egy kerti padra, szembe az ifjuval, emberfeletti erővel palástolta izgatottságát, aztán, mintha a lelkiismerete elhatározásával megkönnyebbült volna, nagyot lélegzett, végre erőt vett magán, beszélni kezdett:

— Tehát figyeljen rám: legyen szigorú bíró, most, most meglátom, hogy szeret-e; ettől, véleményétől, ítéletétől teszem függővé szavamam!

Azt kérdezi, miért nem hiszek? Mert nem hiszem, hogy szeret és hogy ezért, csak és csupán ezért akar nőül venni!

Megmondom, azért, mert hiányzik belőlem az az önbizalom, mely minden Éva leányának

megadatott. Hiányzik! Érzem, tudom, félek, nem tudok valakit annyira lebilincselni, hogy ez egy egész életen át csakis csupán az én személyem iránt érdeklődjék! Nem tudom az érdeklődését fogva tartani, fokozni, őt egészen lekötöni, egész gondolatvilágát betölteni! — Mert szerintem — kérem, ha úgy tetszik, kacagjon ki érte, nézeteim holmi ósdi, divatjukat mult ideális életnézetek, — csak és csupán ez az alapföltétele a házasság élet boldogságának, hogy a férjnek egész világa a neje; viszont az asszony egész gondolkodása, gyöngesége, minden vágya és önzetlen szerelmének tárgya a férje legyen.

Hogy miért nem bizom magamban? Mert nos, nehezemre esik, fáj e szót is kimondani, mert csalódtam keservesen, roppantul csalódtam.

Lásson a lelkembe; ismerjen meg, ezzel az őszinte, lelkiismeretes vallomással tartoztam magának, — és tartoztam önmagamnak is!

Kinos, kellemetlen magának ezt végighallgatni, oh hígyje el, nekem százszorta nehezebb! És mégis megteszem, mert ha meghallgatott és el nem itél, akkor, nos akkor elhiszem, hogy szeret.

... A közelmúltban volt... Egy szép, ideálisan szép férfi érdeklődött irántam! En hid-g, tartózkodó voltam, nem hittem érdeklődésének önzetlen, őszinte voltában. Félttem tőle, nem lehet, hogy ez az ember szeressen, min-

dor atyja nem vállalja el fia engagement-jait? Ha történetesen nem sokszoros milliómos, akinek előkelő és nagy pénzintézetek a segítségére sietnek, hogy azokat a börzeügyleteket lebonyolihassa? 50—80,000 darab papir kényszereladása óriási árnyatlást idéz elő az illető értékekben s nemcsak a kisebb spekulánsok egész raja bukik bele ebbe a krahba, hanem azoknak a szolid értékpapirtulajdonosoknak a vagyona is nagyot apad, akik trezorjukban tartják, jövedelmük forrása gyanánt, azokat a papirokat. A Schosberger Nándor börzevesztése jóval szégyenebbé tett volna egy csomó szolid embert, akiknek voltaképp semmi köze sincs a börzéhez. Ez lett volna csak azután az igazi alkalom az okulásra.

De okulásra nyújt alkalmat a válság elhárításának a módja is. A szolid kereskedő, ha már veszteség fenyegeti, iparkodik a veszteséget lehetőleg redukálni. Azok, akik Schosberger Nándornak óriási összegű papirokat adtak el abban a reményben, hogy ezeknek a papiroknak az ára hanyatlani fog s akkor ők csinos differenciákat raknak zsebre, ezuttal fölsültek. Mert a szolid kereskedő nem fogadja el a differenzia-játék alapját, hanem a kereskedelmi szokások szerint átveszi az árut, amit fia vásárolt. A kontremine urai tehát kénytelenek megvásárolni azt a papirt, amit eladtak, hogy szállithassák. Már pedig amint ily nagytömegű papirt vásárolnak, azok ára felfelé szökik s így a remélt differenciáknak egy jelentékeny részét ők maguk fizetik. Ennek megvan az a nagy előnye, hogy a börzén nem áll be a krach, amely 30 millió forintnyi értékű papir piacra dobásával okvetlen beállt volna, nem megy tönkre egy csomó kisebb börzeekzisztencia s a szolid értékpapirtulajdonosok vagyonából nem törle semmit egy váratlan börzederut. Sőt azáltal, hogy nagyobb bankok átvevén a papirokat, azokat elzárják kasszájukba, elejét veszik hosszabb időn át a piac újabb megrázkódtatásának, mert ez a papirtömeg nem nyomja az árakat.

Azért mondtuk el így töviről-hegyire mindezeket, mert kiderül ebből, hogy a börzének állandó nagy veszedelme a mezitelen differenzia-játék. Kell, hogy a tőzsdék megtalálják a módját ez elfajulás korlátozásának s hogy visszatérjék a börzét a legitim üzletek medrébe.

(P.)

A székelység züllése.

Arad, július 27.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara most adta ki jelentését kerületének közgazdasági viszonyairól. Szomorú statisztikát találunk benne a székelység zülléséről. A székelyföldön fogytán van az éltető erő. Kivándorol a nép, mely nem kap és nem talál munkát az anyaföldön. Erről szól az alábbi cikk, melyet mutatónak vettünk ki az iparkamara hozzánk beküldött jelentéséből:

A vagyontalanság és munkahiány mind több embert hajt a székelyföldről idegenbe. A tárgyalt évben ugyan nem volt mit keresniök a kivándorlóknak Romániában, mert a rossz termés miatt ott is fordult a világ s a szorgalmas székelyek keresetre nem találtak, hanem azért mégis ösztönszerűleg elegenden elmentek próbálkozni. A vége igen természetesen csalódás és idehaza a nyomor terjedése lett, mihez a székely névnek megszégyenítése is járult. t. i. a román kormány a benszült munkások megnyugtatására a konkurens székely munkások nagy részét kiutasította és rendőri fedezettel a határra tolonczoltatta. Adataink vannak arra, hogy a székelyföldről romániai ügynökök tavasszal ezerszámra csábították ki a munkásokat cukorrépa kapálásra, a kik hónapokon keresztül tétlenül vesztegeltek a barátságtalan idegenben. Az elvetett répa ugyanis a szárazság miatt nem kelt ki s mikor a munkaadók látták, hogy várakozásuknak nem lesz eredménye, a székelyeket minden kereset nélkül szétkergették.

A székelyföldi gazdasági viszonyok rendkívül mostoha számára vall, hogy ily keserves megpróbáltatások daczára is vajmi keveset csökkent a kivándorlók száma. A marosvásárhelyi kamara kerületében nem kevesebb, mint

9422 utlevelet adtak ki az elmúlt évben is, a miből esett Csikmegyére 4155, Háromszékmegyére 3566, Udvarhelymegyére 1454, Marostordamegyére 190 és Marosvásárhely sz. kir. városra 57. Hozzászámítva az utleveleket nyert egyének számának legalább is kétharmadát tevő kísérőket, valamint az utlevél nélküli távozókat, mintegy 15—20 ezerre tehetjük a múlt évi kivándorlók számát.

Háromszékvármegye közigazgatási hatósága a népmozgalmi adatokat következőleg tünteti föl: Háromszékvármegyéből kiment Romániába 1899-ben összesen: 5868, visszajött 4741, távol maradt 1127. 1898. évben pedig kiment 5578, visszajött 4048, távol maradt 1530 ember.

Ebből láthatólag a tárgyalt év viszontagságai sem csökkentették oly arányban a kivándorlást, a mint azt előre vártuk. A vámhivatalok forgalmi adatai sem kedvezőbbek, a mit az alább látható.

Bodza-Krászna. Csik-Gyimes, Gyergyó-Békás, Soósmező, Tölgyes és Uz székely községekből 1899. évben a kilépett magyar honosok száma 29475. Ezek közül visszatért 27047, vagyis 2428 lélekkel kevesebb. Ez a 2428 lélek a magyarságra nézve valószínűleg egyszersmindkorra elveszett.

Kétségtelen bizonyítékai ezek a tanúságok annak, hogy *magában a székelyföldön fogytán az éltető erő s a nép a züllés útján van.* Nem nézi immár merre, nem nézi hová, hanem vakon, számítás nélkül megy neki az idegen világnak és a nagy bizonytalanságnak. Idehaza sorjában elbuknak az apró kis gazdák és a melőlözött kisiparosok s mert adósság is terheli őket, meg szégyenlik is nyomoruságukat, elbujdosnak oda, a hol nem ismerik. Pedig ennek a népnek, mint a kelet védőjének s a magyar állameszme hivatott fentartójának, biztosítani kellene anyagi jólétét, függetlenségét és önnállóságát, mert ha elesik helyre nem hozható veszteség érheti az államot.

A segély nyújtás fölöttébb sürgős. Megelőző jelentésünkben erre a székelyfiuk ipari kiképzését egyelőre jó eszköznek mondtuk, most még a munkásközvetítő irodák felállítását tartjuk sürgősnek, a melyek a munkások tömegeit Magyarországon kötnék

dég állandóan és egyenlően szeressen, ismételd magamban folyton.

Ennek kifejezést is adtam; de ő férfias szépségével már meghódította környezetemet, csak én néztem őt még hideg, kutató, fürkésző szemmel, már mindenki hitt neki, — csak én nem. Lehetetlen hogy szeressen, — igyekeztem magam védeni, hiu, tetszeni vágyó, minden szép férfiu és léha minden don Juan! Pöröltek velem, kárhoztatták leányhoz nem illő pesszimiztikus gondolkozásmódom; bizonyítékokat hoztak fel, melyek az ő javára dőltek el; dicsérték előttem! Hiába való volt minden félelmem, aggályom, tulzottnak neveztek miat'ok! Pedig, . . . eh, de menjünk tovább!

Engedje, hogy rövid legyek! A nő hiúság legyőzte a józan ész érveléseit! Ő csak szerelmet színlelt; én szerettem, igazán, őszintén, önzetlenül! Az aggódo, tartózkodó félelem helyébe őszinte bizalom lépett. Milyen bohó is egy szerelmes leány!

Olyan boldog voltam, hogy a csalóka jelen aggódásomat hiábavalónak mutatta! Olyan boldog voltam abban a hitben, hogy szeret valaki, igazán őszintén, csak is csupán az énemért! Olyan boldog voltam, hogy félre tehettem komoly, hideg philosophiám, hogy szabad volt szeretnem, komolyan, nemesen, nagyon! . . .

Csodálatosan megváltoztam rövid idő alatt. Szilárdan hittem, biztam minden szavában és ő kiaknázza bizalmamat.

Édes, szerelmes szavai folyton fülembé csengtek, ő uralta minden érzésem minden

gondolatom; örömmel, vágyva szinte félelemmel gondoltam a szép jövőre, rettegve néha, hogy mindez a jelenlegi és jövő várt boldogsága édes szép álom, melyből egykor fel kell ébredni! . . .

és ez be is következett . . . Akkor, a mikor már szinte második énemé vált a gondolat, hogy szeret és szeretem, akkor következett a kiábrándulás . . .

Jöttek a hiób-hírek. Irtózatos rágalmak! Hogy önző érdek vezérelte! Szerelme tettetés, színlelés volt. Hogy léha és könnyelmű a végtelenségig! Hogy izról-izre romlott, sivár lelkű modern ember, a ki előtt semmi sem szent.

Minden jó érzésem felháborodott. Nő büszkeségem mélyen meg volt sérve. És mégis, látja, mégis mentegetni próbáltam önmagam és mások előtt akkor, a midőn az őt illető vádak alatt ezer kint szenvedtem. — Szenvettem; lstenem, de mennyit szenvedtem! Ime látja, jól sejtettem, én nekem nem szabad hinnem! . . . Soha, senkinek!

Igaz, még valamit. Ismeri Tóth Kálmán „Margit királyné drámáját!” Emlékezik-e ezen nagyjelentőségű szavakra:

„Bélyeg, ragály, seb, mind lemoshatók,
Nő homlokáról sohasem — a csók.”

En hiszem és vallom ezt! Maga is; nos . . . nos akkor!

Egy szót mentségemül: szerettem, nos itéljen el!

A leány elhallgatott; sápadt arczzal; izgatottságtól dobogó szívvel emelkedett fel ülőhelyéről! „Várom ítéletét, mondá, miközben fürkészőleg tekintett az ifjura! „Nos, lássuk: ki

őszintébb; ki önzetlenebb; ki lelkiismeretesebb! maga-e, ki pár perczel előbb még fennen hirdette, hogy „szeret!”

En-e; ki ezt ugyan nem mondtam; de lelki éneket tártam föl, szigorú lelkiismeretességgel és mig ezzel beszámoltam, újra átéltem a csalódás és — most már megbánás pokolnyi kínjait! Tettem pedig azért, hogy tisztá, nyugodt lélekkel állhassak előtte! Megbűnhődtem, percznyi bizalmamért vezeklek most is!

Az ifju arcán csalódás; szemeiben megvetés tükröződött vissza! Felállott és óvatosan kikerülve a leány könyörgő, kutató tekintetét, szólott: „Bocsásson meg, de; de: egy kis nyugalomra; magányra volna szükségem, hogy higgadtan felelhessek, most képtelen vagyok!” Szólt; meghajlott és távozott!

. . . A leány szomorúan nézett utána: „Pálczát tört felettem; elítélt,” — szólott nem is szeretett! Ez már az én végzetem, mondá megnyugvással!

„Ha ifju uraim, a teremtés mindenható hatalmasai, bocsánatot, ha az arczkép talán kissé a merészségig hü talált lenni! Mert hát mostanság nem bocsájtják meg az ilyes félet!

Mert ilyenek a férfiak! Hiuk és önzők a végtelenségig! Megkövetelik a feltétlen bizalmat, odaadó ragaszkodást!

De ha szerettünk és — mi gyakoribb ennél, — csalódtunk! pálczát törnek felettünk és hatalmuk tudatában kicsinylőleg dobják elénk a shakespeareai nagy mondást, hogy: Gyöngség, „Asszony” a neved!

le rendszeres és biztos keresetet nyújtó munkákra.

A fő feladat a székelyföldön igen természetesen vasutak építése, gyárak és bányák alapítása, központi városok nagyobb arányú fejlesztése lenne, hogy az elaprózott kis birtokokból is lassan-lassan kipusztuló nép ezrei az ősi poszton más tisztességes foglalkozásoknál állandó keresetre leljenek.

TÁVIRATOK.

A fiemei kormányzó itthon.

Budapest, július 27. (Saj. tud. táv.) Szapáry László gróf fiemei kormányzó néhány napi tartózkodásra Budapestre érkezett.

Spaun báró.

Trieszt, július 27. (Saj. tud. távirata.) Spaun báró tengernagy, a haditengerészeti parancsnok, a *Phantasie* hajóval tegnap este ide érkezett és ma este visszautazik Bécsbe.

A fokföldi lázadók.

Fokváros, július 27. (Saj. tud. táv.) A kormány ma nyújtotta be a fokföldi parlamentben azt a törvényjavaslatot, a mely szerint a lázadók rendkívüli bíróság elé állítandók. A hadi jogra vonatkozó szavazásnál a kormány javaslata mellett 45-en, ellene 41-en szavaztak. Schreiner volt miniszterelnök, Salamon volt főügyész és három más német-alföldi parlamenti tag a többséggel szavazott.

A mit Roseberry tud.

London, július 27. (Saj. tud. táv.) Roseberry lord tegnap este a chirurgia társaság lakomáján beszédet mondott, a melyben szóba hozta azt a hírt, hogy a parlamentet nemsokára fölösztatják. Salisbury lord, a ki szintén jelen volt a lakomán, kijelentette, hogy erről semmit sem tud.

Az indiai éhínség.

London, július 27. (Saj. tud. táv.) Az alsóház tegnapi ülésén Hamilton indiai miniszter, az indiai költségvetés ismertetése kapcsán bejelentette, hogy előkészületeket tett 3 millió fontnyi kölcsön kibocsátására, amely nézete szerint október végéig elegendő lesz az indiai éhínség okozta tulkiadások fedezésére.

Csatazaj Kinában.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 27.

Miután a múlt héten Kína eget, földet és békeséget ígért s a nyugati hatalmakkal, de kivált az Egyesült-Államokkal kicsi hiba, hogy össze nem ölelkezett. Kissé meglepően hatnak a ma érkező hírek, a melyek nem a csöndes béke továbbfejlődéséről, hanem inkább élénk csatározásokról regélnek.

Az oroszok, mint telegrafálják, nemcsak harcolnak, hanem a szó szoros értelmében vérongzének s ezáltal hangos szóval hívják föl a semlegességért kardoskodó államokat, hogy ha nem tetszik, hát ime, tessék közbelépni.

Kivált tengeri erő tekintetében atöbbi állam se maradt hátra. Angol, francia, németalföldi, amerikai és japáni lobogók

lengnek Sanghájban, az odasereglett idegen hajókon.

A mai eseményekről a következő táviratok szólnak:

Hadihajók Sanghájban.

Sanghai, július 27.

Seymour tengernagy ideérkezett. Hír szerint a *Centurion*, *Undaunted* és *Dido* hadihajók Vuszungba érkeztek. Sanghájban már a következő hadihajók vannak: az angol *Daphne Alacrity*, *Hart* és *Woodcock*, az amerikai *Castine*, a németalföldi *Holland*, a francia *Surprise* és a japán *Takao* és *Akai*.

Oroszok katonai szervezkedése.

Pétervár, július 27.

Az orosz távirati ügynökség jelenti: Az Amur-vidéki katonai kerületben egy ötödik kelet-sibériai lövészdandárt alakítanak a 17. lövészegeletről és a 3., 8. és 10. kelet-sibériai sorzásaljakból. A csapatokat két-két zászlóaljából álló három kelet-sibériai ezredből alakítják át, a nevek pedig 18., 19. és 20. kelet-sibériai ezred lesz.

Gyanus kínai távirat.

London, július 27.

A *Daily Telegraph* szerint a kínai követ e hó 21-én hosszabb táviratot adott át a külügyminiszteriumnak, a mely a kínai császártól származik és közbenjárásra kéri fel Angliát. Az üzenet tartalma hasonló az amerikai és francia kormányhoz intézett táviratok tartalmához. Az angol kormány még nem válaszolt az üzenetre. Azt hiszik, hogy a mai rendkívüli viszonyok között a távirat eredete kétséges.

Fegyverszállítási tilalmak.

Washington, július 27.

A pénzügyminiszter utasította a Csendes-Ocean partvidékén lévő vámszedőket, hogy akadályozzák meg a fegyverek kivitelét minden egyes esetben, a mikor föltehető, hogy a kínai lázadók fogják használni Amerika rovására.

Páris, július 27.

A hivatalos lap rendeletet tesz közzé, a mely megtiltja fegyvereknek és lövészeseknek Kína és a szomszéd országokba való kivitelét.

Kábelrakás Csifu és Taku között.

London, július 27.

A *Times*nek jelenti Sanghából 25-iki kelettel: A nagy északi táviró-társaság *Store Wordiske* nevű gőzöse holnap Csifuba érkezik és ezzel megkezdődik a kábelrakás Csifu és Taku között.

Kínaiak veresége.

London, július 27.

A *Daily Telegraph* jelenti Tokióból tegnapi kelettel: Azt jelentik, hogy egy japán csapat Sanhájkvannál partraszált és nagy győzelmet aratott.

Az utolsó tolmács.

London, július 26.

A *Daily Mail* jelenti, hogy az a kínai tolmács, a ki azt jelentette, hogy mikor Pekingből elment, a követségek tagjainak legnagyobb része már nem élt, és az életben maradtak helyzete reménytelen volt, e hó 8-án ment el Pekingből.

Kínai katonák kudarcza.

Pétervár, július 27.

A vezérkar jelentései szerint az angol és dán kábeltársaságok kábelt raknak Taku és Shanghai között. Mandsuriából jelenti: E hó 25-én a kínaiak elővédje az ekhoi erődnél megtámadta a mongoliai különítményt, de nagy vereséggel visszaverettek; 20-án, 21-én és

22-én a kínaiak nyugodtan maradtak. Most különítményünk az e hó 19-iki csatában elesettek oszlásnak indult tetemeinek eltakarításával van elfoglalva, amelyeket a kínaiak a csatateren hagytak. A mi részünkről három lövész és egy kozák sebesült meg.

A kínai vasutak.

London, július 27.

A *Times* jelenti Tiencinből 21-iki kelettel: A vasut fölött való felügyelet körül támadt vizsályt illetőleg azt jelentik, hogy a nézeteltérés csakis a tiencin-beitungi szakaszra vonatkozik. Az ezen a szakaszon tuleső vonalak védelmére nézve *Kinder* főmérnök megegyezésre jutott a kínai tábornokkal. Ha az egyezményt megszerzik, a vonat elpusztítása elkerülhetetlen.

London, július 27.

A *Times* jelenti Szimlából e hó 26-iki kelettel: A londoni kormány jóváhagyta, hogy a nagyobb gyarmati állomások, mint pl. Mauritius és Szingapur, helyőrségi szolgálatára 5 új benschülött ezredet alakítsanak.

Oroszok és kínaiak küzdelme.

Pétervár, július 27.

Khabarovszkból jelenti 23-ike kelettel: *Sakharov* tábornok 21-én a khabarovszki különítménnyel kereszülment Vanliktasz falun, a mely Szugdinától északra 50 versztnyre van. A faraktárakat, a melyeket a gőzhajókra akarták fölrakni, a kínaiak fölgyújtották. Szakharov tábornok az összes kínai őrségeket, a melyekkel előnyomulásában találkozik, fegyvereik átadására kényszeríti. 21-én fölgyújtották Vanliktan kínai falut annak a megtorlásául, hogy a kínaiak az orosz hajókra lövöldöztek. Az ott levő őrséget elkergették. 10 kínai elesett vagy megsebesült. Az oroszoknak nem volt veszteségük.

Szibéria és Mongolország határáról érkezett e hó 22-iki jelentések azt mondják, hogy a határt kozákokból és a lakosságból alakított őrségek őrzik. A minuszinszki és irkucki kerületekben kardokkal és puskákkal fegyverezték föl a lakosságot.

Páris, július 27.

A sanghai francia főkonzul táviratot kapott a Fucshanban kitört forradalomról. A lazariszták misszióját szétrombolták, Tiencinben európai katonák nagy pusztítást visznek véghez. Az utcákon ezerszámra fekszenek a holttestek. Az oroszok senkinek sem kegyelméznek. Leölték asszonyokat és gyermekeket is.

Az osztrák-magyar követséget lerombolták.

Bécs, július 27.

Az osztrák-magyar követség palotáját, mint újabb hírek jelentik, még június hó 22-én szétrombolták a tömegek.

Hogyan tört ki a forradalom?

London, július 27.

Pekingi jelentések szerint a forradalom június hó 15-én tört ki. Az istentiszteletnél a császári csapatok és forradalmárok vegyesen támadtak az idegenekre. A fölkelők megölték 16 misszináriust és 200 benschülött keresztényt. Egy nappal később elfogták a követségek futárjait, megölték őket és holttesteiket nyilvánosan kifüggesztették az utakon.

Ausztráliai katonák Kinában.

Sidney július 27.

Uj-Délwalesből augusztus 7-én 250 tengerész katona megy Kinába.

A követségekről.

London, július 27.

A *Morning Post* jelentése szerint Li-Hung-Csang egy két nappal ezelőtt hozzá intézett kérdésre azt válaszolta, hogy sir Robert Hart él.

Páris, július 27.

Az idevaló kínai követ a *Siecle* egyik munkatársa előtt azt a meggyőződését fejezte ki, hogy a pekingi követségek személyzete sértetlen és hozzátette, hogy *Pichon* francia követnek a válasza csak 19 nap múlva érkezik *Delcasse* külügyminiszterhez.

Meggyilkolt keresztény asszonyok.

London, július 27.

A *Daily Express* jelenti Sanghajból tegnapi kelettel: Az angol konzul azt a hirt kapta, hogy Hsiauiban, Sanghajtól északra, meggyilkolták 2 angol hittérítő feleségét.

Sándor király regénye.

— A király nyilatkozik. —

Arad, július 27.

Sándor szerb király — mint Belgrádból jelentik — tegnap délután magához hívatta Mihajlo *Parlovicsot*, a kereskedők egyesületének elnökét, Marko *Uleticsot*, a kereskedő ifjak körének elnökét és *Risztics* előkelő kereskedőt, hogy tőlük megtudja, mint vélekedik házasságáról a szerb kereskedő világ.

A meghívott urak teljes három óra hosszat időztek a királyi palotában. A kihallgatás folyamán rendkívül érdekesen mondta el a király a szerelmének történetét.

— *Masinné* — ugymond a király — az ő ifjúkori első szerelme. Már évekkel ezelőtt, amikor menyasszonya még *Natalia* királyné udvarhölgye volt, lobogó szerelmet érzett iránta. Megesett, hogy télen, fűtetlen mellékszobában órák hosszat várakozott az ifjú király, mialatt *Natalia* az udvarhölgyeit fogadta. Dideregve várakozott, hogy a kihallgatás után legalább egy percze láthassa szive bálványát. Már évek előtt megígérte *Dragának*, hogy feleségül veszi.

— Beismerem — ugymond *Sándor* király — hogy 1883. óta Szerbiában minden kormányválság udvari cselszövésekre vezethető vissza. Ezeknek hol anyám, hol atyám volt mozgató lelke. Nos, ennek az állapotnak véget kell vetni. Kijelentem határozottan, hogy önálló akarok lenni mindenben. Es megkívánom, hogy sorsom felett egyedül csak magam döntsék.

A kereskedők *Sándor* király ez erélyes kijelentése ellenére is megmaradtak véleményükénél, és kereken megmondták a királynak, hogy ez a házasság úgy az országra, mint a népre és a királyra nézve is mérhetetlen csúfást jelentene.

Miklós császár táviratilag fejezte ki szerencsekívánatait *Sándor* királynak eljegyzése alkalmából. *Manzurov* belgrádi orosz ügyvivő teljes diszben a konakba hajtatott és személyesen adta át a császár üdvözlő táviratát.

A ügyvivő később a menyasszonynál is tisztelgett s neki is átadta a császár jó kívánságait.

A vasárnapi esküvőn a vőfély *Popovics* Milos pénzügyminiszter lesz, aki *Masin Dragának* első házasságakor is a vőfélye volt.

Tegnap délután a mátkapár nyitott hintóba ült és végighajtatott Belgrád főutcáin.

A király őszre nagyobb körútra indul feleségével s bejárja vele az ország nevezetesebb vidékeit.

Gyája, volt radikális miniszternek nyilatkozata szerint már *Milán* szép szerével nem jöhet az országba. *Sándor* király több ízben nagy határozottsággal kijelentette, hogy atyjának hazajövetelét mindenáron meg fogja akadályozni.

Belgrádban mindazok, akik *Milán*ba vetik reményüket, titkon azt gondolják, hogy *Karls-*

badból mindjárt az eljegyzési hír vétele után üdvözlő táviratot küld a fiának és látszólag barátságos indulattal, mint a hadsereg főparancsnoka, hazasiét. Ebben az esetben nemcsak az egész hadsereg áll *Milán* pártjára, hanem Szerbia egész polgársága is.

C-ütörtök délután volt *Sándor* király és *Masin* asszony hivatalos kézfogója. A hivatalos kézfogó a szerb szokások szerint épp oly fontos szertartása a házasságnak, mint maga az esküvő. *Innocent* metropolita megjelent a menyasszony házában, ahol beszédet intézett a jegyesekhez. Beszédében fejtegette a házasság jelentőségét, majd arról is tett említést, hogy épp a királyi párnak kell példát adni a házasságok mintaszerűsége által, végül megkérdezte a vőlegényt és a menyasszonyt, hogy hajlandó-e egymással gyűrűt váltani. Az igenlő válasza a metropolita megáldotta a jegyeseket, majd pedig ujjakra huzta a monogrammal ellátott gyűrűket. A gyűrűkön *D. A.* (*Dragina, Alexandar*) monogram van.

A kézfogón jelen volt az egész kormány, a menyasszony rokonai és a király szárnysegéde. A kézfogó megtörténte után a házasságot a kánonjog szerint már csak a szentszék bonthatja fel. *Sándor* király tehát a kézfogó után *Masinné Drága* asszonynak már tényleges férje lett. *Masinné* asszonyt különben hivatalosan csakis leány nevén szólítják és sehol sem említik azt, hogy özvegy.

Az eljegyzésről a diplomáciai kar csak ma kapott értesítést. Ha azt azután a külföldi diplomaták kormányaik nevében tudomásul vették, akkor fognak csak gratulálni a külföldi államok.

Az esküvő minden valószínűség szerint vasárnap lesz.

Sándor király szombat óta első ízben a múlt éjszakát töltötte ágyban. Mikor az új miniszterek ma reggel megjelentek a konakban, értesítették őket, hogy a király még mindig mélyen alszik. A legutóbbi napok eseményei, amelyek teljes erélyét és lélekjelenlétét kívánták, nagyon elcsigázták *Sándor* királyt. Lépten-nyomon küzdenie kellett neki az udvari körökben mutatkozó ellenáramlatokkal, melyek egész nyíltan léptek fel.

Sándor király saját személye biztonságaért nem aggódott, s ezért külön rendszabályokat nem is foganatosított. Ellenben féltette menyasszonya, *Masin Dragina* asszony életét s ezért a belgrádi rendőrperektust egyénileg tette felelőssé menyasszonya életéért.

SZINHÁZ ES IRODALOM.**A színház műsora:**

Szombat: *Tricoche* és *Cacole*t. bohóza. Gaál Gyula felléptével.
Vasárnap: Délután: *Baba*, operette. Este: *Pálinka*, népszimfő. Gaál Gyula felléptével.
Hétfő: Szünet.
Kedd: *Sötét titok*, operette.

* **Gál utolsó fölléptei.** Kétszer játszik még ezúttal színpadunkon *Gál* Gyula. A szombati mulatságos előadásban *Cacole*-vel bizonyára feledhetetlen emléket fog hagyni annál is inkább, mert *Nyilassy* pompás társa *Tricochenak*. Vasárnap este *Zola* híres alakját, *Coupeaut* játsza *A pálinka* színműben. A benső jellemzésben és a patológikus részletekben sok kiváló nyújt e szerepben *Gál*, ki színészpályáján mindig éles figyelője volt a valóságos életnek, honnan egészben vagy részletekben, mintáit veszi. A vasárnap esti előadásban egy-két tag kivételével az egész színtársulat részt vesz.

* **A baba délután.** Kedves vasárnap délutánjuk lesz a gyermekeknek és kisérőknek. A bájos dallamokban és mulatságos mozgalmak-

ban gazdag operett ezúttal már délután kerül színre az igen olcsó, leszállított helyárok mellett. Jegyek már szombaton válthatók. *A baba* délutáni előadására a téli színház pénztáránál.

* **A sötét titok** kedden kerül nálunk először színre. Az előadó személyzet már sok próbát tartott belőle, most *Felhő* Rózsi, *Rédei* Szidi és *Parlagi* Kornélia próbálják szorgalmasan táncaikat és énekszámait. A vízmedence ma már készen áll a színpad hátsó részében. Éppen 50 köbméter víz fér el benne, melyet csak holnap bocsájtanak először beléje.

* **Tiszay Dezső társulata.** A pécsi színház népszerű és kedvelt igazgatójának hirtelen elhunyt alkalmából többféle hír keringett a színház művészi igazgatására és a társulati tagok jövőjére vonatkozólag. Illetékes helyről most azt jelentik, hogy a társulat továbbra is együtt marad, élén özvegy *Tiszaynéval*. A művezetést *Nádassy* József, a társulat titkára fogja végezni, aki *Tiszay*nak legrégebb és legkedveltebb tagja volt. Szakrendező: *Rajz* Odón, *Németh* János és *Szacsay* Sándor lesznek.

* **Szinigazgatók kaucziója.** A színészegyesület új alapszabályai szerint színigazgatói engedélyt csak az kaphat, aki jelentékenyebb biztosítékot tesz le. Ez a kauczió 1000—2000 korona lesz és alkalmas arra, hogy a ripacs-társulatok kipusztuljanak. A színészetre nézve üdvös intézkedés ez, de számos apró egzisztenciát tesz tönkre.

Ujabb részletek**a püspöki uradalmi válságról.**

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 27.

Ma újabb híreket jelent tudósítónk Csanádból a püspöki uradalomban kitört gazdatiszti válságról. El van ez már mérgecsipőre úgy, hogy szép szerével rendezni alig lehet. A dolgok immár — mint ezen újabb jelentés szól — teljesen élére vannak állítva. Éles, szenvedélyes harc kifejlődésére van kilátás, mert az egyszerűen elcsapott gazdatisztek a végsőig nem engedik magukat megfosztani jogaiktól.

Az újabb erős dolog, mely feltűnést kelt, az, hogy a régi gazdatisztek közül akiknek fölmondtak, *Gálfy* Jánost tegnap azzal lepte meg az uradalom új intézősége, hogy *fölszólította az uradalomból és lakásából való eltávozásra*. Erre nyolcz napot adott. *Gálfy* tiltakozott, hogy a karhatalomnak enged, semmivel vádolni nem tudják és semmit bizonyítani ellene nem tudnak. Vizsgálatot kér pártatlan emberek közreműködésével, de mindezt nem hajlandók teljesíteni vele szemben. Hanem azt kívánja az új jószágkormányzó, *Uitz* plébános, hogy *Gálfy*, aki tíz évig működött az uradalomban, a püspök teljes megalégedésére és annak egyik bizalmas embere is volt, nyolcz napon belül távozzék, a *többivel alkuszik*. Ezeknek a fölmondása egy évre szól.

Érthetetlen az egész hajsza. Csak az a még megerősítésre szoruló vád hallatszik, hogy az elüldözött régi magyar gazdatisztek helyét német és cseh gazdatisztekkel töltik be akik már bent is vannak az urada'omban. Ezt a vádat szeretnénk megczáfolva látni.

Egyébként ma egy igen erős támadó cikket kaptunk az uradalomban kitört villongásról s az ottani állapotokról. Ennek a cikknek nem adunk helyet, mert be kell várnunk a fejleményeket, hogy az igazságot tisztán láthassuk.

Csak egyes részeket veszünk ki a cikkből, mely a püspöki uradalom gazdatiszti válságával foglalkozik a következőkben:

„Hónapokkal előbb elhatározott dolog volt már a püspöknél, hogy a régi tisztikarnak fel-

mond, de ezt a határozatát nem maga közölte a tisztekkel. Keresett tehát egy új tisztartót, aki vállalkozott e szerepre s ezt egy eszterdöre teljhatalommal ruházta fel, hogy szándékát végrehajtsa. A tisztartó mindenféle közvetítő intézetektől beszerezvén maga mellé az új közegeket, egyszerre lepte meg a régi tisztikart a felmondással is, az új alkalmazottakkal is, holott a püspöki írásbeli kinevezéssel ellátott rég tisztikarnak csak maga a püspök mondhatott volna fel.

Az illetéktelen helyről jött felmondást a tisztikar el nem fogadta s a püspökhöz apellált. De innét eddig választ nem kapott.

Ezután elmondja a tudósítás, hogy hajtották föl a tanukat a régi gazdatisztek ellen. De semmit se tudtak ellenük bizonyítani. Az egyik gazdatiszt azt jelenti, hogy a tanukhoz intézett kérdések miatt, amelyek reá vonatkoztak, fenyítő följelentést tett a kihallgató új vezető ellen.

Majd így folytatja a cikk:

„Miért fordulhatott el régi gazdatisztjeitől a püspök kegye, mikor még néhány hónappal ezelőtt megdicsérte buzgalmukat és elismerését nyilvánította kipróbált hűségükért, ezt nem tudják megérteni. És most, egyszerre, mint a villámcsapás sújtott rájuk a riasztó hír, hogy a szolgálatból el vannak bocsátva; sőt egyidejűleg mindeniknek nyakára vitték az új gazdatisztet.

Egyik elbocsátott tiszt harminczkét eszterdeig hűséges kitartással szolgálta az uradalmat a többi is nyolcz—tiz éve működött a roppant terjedelmű, tizenhatezer holdat tevő birtoktest gondozásán. Vállvetve csináltak mintagazdaságot a rusztikus kezelés alatt elsatnyult első osztályu földekből, csaknem megkésztették, kétszáz ezer forintig emelték fel a birtok évi jövedelmét és valamennyi képzett, intelligens gazda és előkelő tagja volt a vidéki társadalomnak. Most pedig mehetnek. Végkielégítés vagy kárpótlás nélkül, teljesen kenyér nélkül vannak kidobva a világba.

Mondják, hogy a mezőgazdasági törvényjavaslatról, mely annyi szolgálat után már nyugdíjogosultságot állapít meg, riadt volna úgy meg annyira az új vezetőség. Ezt kell hinnünk a tiszteknek, mert hiába való minden igyekezetük, hogy ezen kérelhetetlen szigorinak indító okához jussanak.

Hat emberélet egy örökségért.

(Mégmérgezett család.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 27.

Rémes boszut állt egy Sviniczkané nevű, Przendziany községbeli asszony egy hat tagból álló családon.

Sviniczkané, mint Varsóból telegrafálják, rég óta pörben van a Wyszczinka családdal, a melyhez rokoni kötelék fűzi. A per örökösödési ügyből keletkezett és évekig elhúzódott, mialatt az ellenségeskedés nőtton nőtt köztük. Sviniczkané a pör folyama alatt elvesztette összes pénzét. A költségek felemésztették csekély vagyonságát, de ő mindenét rááldozta csak hogy a busás örökséget megkapja.

Végre e héten megkezdődött a tárgyalás, a melynek mind a két fél rozsás reményekkel nézett elébe. A hosszas tárgyalás befejezése után ma reggel hirdették ki az ítéleteket, a mely szerint Sviniczkané az egész örökségből egy fillért sem kapott, ellenfele nyerte meg a vagyont.

Az asszonyt végtelenül elkésztette az

ítélet. Családja a legnagyobb inségnek nézett elébe, bosszút forralt tehát a pörnyertes rokonok ellen. Szörnyű boszút eszelt ki és azt ma délben végre is hajtotta.

Délben, mikor a Wyszczinka család ebédhez készült, Sviniczkané belopódzott a konyhába, mérget öntött a leveses tálba, s azután észravétlenül kiosont.

Wyszczinkané gyanútlanul találta be a levest, a melyet férjével és négy gyermekével együtt elfogyasztottak. Rögtön ebéd után az egész családon oly heves mérgezési fájdalmak törtek ki, hogy egyetlenegy sem lehetett a másinak segítségére. Tehetetlenül jajgattak, míg egy látogatójuk a hat tagu szenvedő családot a kínos állapotban megtalálta. A vendég nyomban orvosért küldött, a ki azonban már nem lehetett a megmérgezett család segítségére. Estefelé mind a hatan borzasztó kínok között meghaltak.

Sviniczkanét, a ki tettét bevallotta, letartóztatták s a büntető igazságszolgáltatás kezébe adják. A Wyszczinka családnak pedig a megnyert busás öröksőből pompás temetést rendezhetnek . . .

SPORT.

+ Füleslabdajáték. Az aradi tornaegyesület vasárnap reggel 5 órától 8-ig füleslabda játékot tart a lyceum előtti gyepen. Az elnökség felkéri a tagokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg. Gyülekezés a lyceum tornacsarnokában.

+ Az arad-hegyvidéki turista egyesület vasárnap kirándulására még egyszer felhívjuk az érdeklődők figyelmét. A nyári melegben enyhét adó, hűs József- és Solymosvölgy üdítő és edző sétára nyújt alkalmat mindenkinek, a nélkül, hogy a nap forró hevének egy pillanatra is ki volna téve, a nélkül, hogy a melegben hegyet kellene másznia, sőt a ki a 17—18 km.-nyi kellemes gyalogutól visszariadna, a Józsefvölgy kellemeinek élvezete után kocsin visszatérhet a pankotai vasúti állomáshoz. Indulás vasárnap reggel 1/4 7 órakor az aradi vasúti állomástól: visszaérkezés Aradra este 9 órakor, illetve este 7 órakor. Egy napi élelem magával viendő. Jelentkezhetni Kádas Antal vasúti titkár hivatalában (Arad. Csan. vas.-palotája II. em.) ma szombaton déli 12 óráig. Az A. H. T. E. elnöksége.

A Margitsziget titka.

(Egy vendéglős rejtélyes halála.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 27.

A Budapest melletti Pomáz községben terül el a Margitliget. A ligetben van egy csinos, kastélyszerű épület, melyben nyugalmas otthont találnak azon szerencsétlenek, akiknek a nagyváros lázas izgalmai között beteg lett a lelkük.

A szanatóriumnak négy hónap óta érdekes lakója volt: Schwab Antal gazdag fővárosi vendéglős és háztulajdonos. Schwab, aki mint kocsimosó kezdte meg Budapesten a pályafutását, életében csak egy célt ismert: a vagyont. Ezt kergette, kívánta és meg is találta, s nyugtalan lelke nem tudott megpihenni az első százezernél.

Vendéglője, de még inkább kiterjedt borkereskedése és egyéb vállalatai nagyon sok gondolat és töprengést okoztak neki s az emberi agyvelő nem bírta ki az emberfeletti munkát. Schwab Antal elméje körül-belül egy fél-esztendő előtt elborult. Az 54 éves ember melankólikus lett, naphosszat ott ült az asztal mellett s hallgatott. Ha kérdezték, mi baja, mi fölött töpreng, mosolygott és zavaros felelete-

ket adott. A szegény öreg urat a pomázi margitligeti szanatóriumban helyezték el.

A beteglelkű öreg ur nem érezte jól magát a szanatóriumban. Valahányszor felcsillant benne az elme, kiszökött a szanatóriumból s gyalogosan elment haza Budapestre. Két-három napig otthon tartózkodott, aztán megint visszaszülyedt az örütséggel határos állapotba.

Néhány nap előtt Schwab Antal ismét eltűnt a szanatóriumból, de nem jött haza kerepesi-uti lakására. Eltűnése után két nappal a kerepesi-uti lakáson megjelentek a szanatórium emberei, hogy az öreg urat visszavigyék. Persze nem találták. A rokonság nagy megdöbbenésére csak ekkor értesült arról, hogy az öreg elsökött és amennyiben nem jött haza — elveszett.

Azonnal értesítették a pomázi csendőrséget, hogy keressék az eltűntet. A rokonság is az eltűnt keresésére indult, másfél napig bujták a pomázi erdőket, míg végre megtalálták a Margitligettel szomszédos erdőben Schwab Antalt — holtan.

Itt kezdődik a rejtély. Schwab Antal haláláról különféle regényes híresztelések vannak forgalomban. Azt mondják, hogy az örült öreg urat az erdőben rablók támadták meg, kifosztották mindenéből, még a ruháját is elvették, aztán agyonütötték. Más verzió szerint Schwab Antal öngyilkosságot követett el, felakasztotta magát.

A rokonság ennek ellenében mindezen híreket kóhalmánynak jelenti ki. A rokonság azt állítja, hogy Schwab Antalt szívszélhűdés érte az erdőben, s mikor a bokrok alatt megtalálták a holttestet, azon az erőszaknak semmi nyoma észlelhető nem volt.

Ez ellentmondó állításokon eligazodni nem lehet. Jelenleg csak egy bizonyos, hogy Schwab Antal halála okának kiderítés céljából már napok óta folyik a vizsgálat. Ez a vizsgálat meg fogja állapítani az igazságot.

Schwab Antalt ma délután öt órakor temették el a Kerepesi-uti temető halottas házából.

Három beduin és három bécsi kisasszony.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 27.

A női szívre az ekzotikus dolgok világrementés óta nagy hatást tettek. Volt idő, midőn a regények csak akkor keltek a piacra, ha hősiük nemes spanyol volt. Oh, mert az időben nagy árfolyammal bírtak — tőzsdei prózában szólva — a spanyol grandok. A mai kor asszonyai és leányai előtt a hidalgók nem elég ekzotikusok már, mert ilyenekre a nagyváradi körüti villamoson, avagy a sétányokon mindig lehet akadni.

Igaz ugyan, hogy ezek a hidalgók nincsenek úgy öltözve, mint őseik. Ők fényesre vassalt czilinderrel, avagy fehér burkalappal, középen gondosan elválasztott hajjal járnak-kelnek az utcákon. De ők nem az igaziak.

A férfiszépségnek ma már messzebből kell származnia; nem Spanyolországból, hanem például Afrikából. Így Londonban tavaly, amidőn az ottani Kristály-palotában zulukafferek léptek fel, szerelmi regényeknek egész legiója támadt e hősök nyomán, kik annyi női szívet hódítottak meg. — És bár igazak avagy hamisak voltak is azok a hírek, annyi tény, hogy nagyon sok férfi szívébe költözött az időtájt a féltékenység csunya ördöge. Ezt bizonyítja egy akkor nagy szenzációt keltett, já-

rásbíróság előtt tárgyalat pör is, melyet egy hivatalnok indított életpárja ellen. A dolog ugyan kibéküléssel végződött, miután a jó feleség kétségtelen bizonyítékokat hozott fel arra nézve, hogy Othelloja ez egyszer — fehér volt.

Most is vannak Bécsben ilyen ekzotikus vendégek az állatkertben és — mint már említettük — ezek is okoztak egy kis drámai izű históriát. Ez egyszer nem kevesebb, mint három szerelmi történetről van szó. Három fiatal bécsi hölgy játsza a főszerepet e históriában, kiknek az volt a szive vágya, hogy a *beduinok a pusztába szökjenek velük*, természetesen mint törvényes feleségeikkel.

Az érdekes esetről tudósítónk a következőket jelenti:

Egy szép, alig 18 esztendő leánynak az atyja, aki a vidéken lakik, míg leánya Bécsben egy irodában dolgozik, a rendőrséghez fordult azzal, hogy leánya értesítette őt, mikép legközelebb egy „gazdag és előkelő” beduin fog házasságra lépni és vele Egyiptomba utazni, hol boldog életet remélnék élni. Miután a leány azt is kijelentette, hogy szándéka megváltozhatatlan, arra kéri a rendőrséget, hogy járjon közbe a dologban és mentse meg eltévelyedett leányát.

A rendőrség utána is járt a dolognak és ekkor azt a meglepő felfedezést tette, hogy még két hölgy rajong ily módon a beduinokért és azok is eljegyezték már magukat. Az egyik egy hivatalnok-leány, a másik egy magánzónő.

A rendőrség megtiltotta a leányoknak, hogy házasságot kössenek és a beduinokat is kihallgatták. Három karcu, fiatal, 20—24 éves egyiptomi állt a rendőrség előtt: *Suleiman Alasant, Sala Adave* és *Abdallah Sala*. A dél fiai eleinte kissé zavarban voltak, de végül kijelentették, hogy a dolog csak tréfa volt.

— Egyiptomban — mondá az egyik beduin — ilyen tréfákat nem is vesznek komolyan. Ott házassodnak az emberek, ha tetszenek egymásnak és elválnak, ha a hölgyet már megunták. A dolog ott sokkal egyszerűbben történik — mondá Suleiman malicziózusán — mint itt önöknél.

A három leány az állatkert törzsvendége volt. Hetek óta szorgalmasan látogatták a beduinokat, órákig elmulattak velük és ajándékokkal halmozták el őket. A puszták hamis fiai azonban tréfát üztek tisztelőikből és szerelmet mutattak, hogy ezzel a gazdag baksist megnyerjék. Eszükbe se jutott, hogy a három menyasszony a dolgot oly komolyan vegye.

Baksist elfogadni — beduin szokás, de egy fehér leányt nőül venni — az egy beduinra a legnagyobb méltalanság volna.

Halálra üldözött román zsidók.

(Kanadában megtiltották a letelepülést.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 27.

Kétségbeesett helyzetbe kerültek azok a szegény üldözött zsidók, akik kivándoroltak Romániából azzal a szándékkal, hogy Kanadába mennek s ott együttesen le fognak települni. Bécsben ma feltartóztatták a kivándorlókat s a legközelebbi vonattal visszaküldték Budapestre. A mai nap folyamán Budapestre is több új csoport jött Romániából, ezeket szintén feltartóztatták s nem engedték tovább. A szerencsétlenek egy része szabad mezőn, a többi tolonczházban tölti az éjszakát.

Erről a kétségbeesett fordulatról az alábbi telefon-tudósítást vettük:

Ma reggel Bécsből visszazsárolták Budapestre 674 üldözött román zsidót. Ezek

vasárnap indultak el az osztrák fővárosba. A mint megérkeztek, az *Aliance Israelit* rendelkezéséből feltartóztatták őket. Ehesen, kifáradva érkezett ma vissza Budapestre a kétségbeesett csoport. Itt rögtön ételmezt kaptak a zsidó hitközségtől.

Azonnal megindultak a diplomácia tárgyalások a zsidó hitközség, a román főkonzulátus és a belügyminiszter közt, de a kivándorlókat nem lehetett Kanadába elszállítani. Hogy miért, alább megírjuk.

A mint a bécsi vonat Budapestre bejött, óriási rendőrség lepte el a perront. A kétségbeesett menekülők *ki akartak az ablakon ugrálni a vonat mindkét oldalán*, de visszazsárolták őket. Ijedelmük oly nagy volt, hogy minden kupéba *rendőroket kellett beültetni*, hogy ezek megakadályozzák a *kiugrást s az esetleges öngyilkosságokat*. Így indult vissza a különvonat 6 óra 10 perczkor Predeálon át — a román határra . . .

Idegborzongató jelenetek játszóttak le a vonat elindulása előtt. Nehány embernek sikerült kijönni, s ezek a *vonat elé feküdtek*, hogy az inkább elgázolja, széttepje őket, mint visszavigye Romániába. Egy asszony, kinek a férje már Londonban van, utána akart utazni három gyermekével, de nem engedték meg. Nagy lelki szorultságot állott ki 27 katonaszökevény is, a ki attól tart, hogy Romániában hadbíróság elé állítják s rögtön főbelövetik őket. Ezeknek a román konzulátus megígérte, hogy érdekében mindent el fog követni.

Délután 4 órakor a *Hiberia* hajón újból 320 üldözött zsidó érkezett Budapestre Orsova felől. Azonnal rendőrség vette őket körül s nem engedte meg a kiszállást. Mikor a szerencsétlenek megtudták, hogy nem mehetnek tovább, itt is ismétlődtek az előbbeni jelenetek. Az óriási kétségbeesésben egy *Silberstein* s egy *Sternberg* nevű román zsidó a *Dunába ugrott*, alig tudták őket kimenteni. Egy gyermek, ki már az uton rosszul lett, halálosan megbetegült. Beszállították a *Bródy-féle* gyermek-kórházba.

A zsidó menekülőket a *Hiberiáról* átvitették a *Vesta* nevű hajóra s átszállították a budai oldalra, hol a szerencsétlenek a várkert előtt kiszállhattak. A mai éjjelt itt a szabadban irtózatossá kétségbeesés közt töltik el.

Este 6 órakor Predeál felől még egy külön vonat érkezett. Ez 120 üldözött zsidót hozott, kik mindannyian intelligens emberek: papok, hivatalnokok, kereskedők, tisztviselők, iparosok, valamennyien szépen, tisztességesen felöltözve. A mint a rendőrség a vonat jöttéről értesült, azonnal körülfodta a tömeget s nem engedte meg, hogy elszéledjenek. Egy csoportban kellett maradniok mindaddig, míg a *rendőrség körülfogta s elszállította őket a Mosonyi-utcai tolonczházba*.

A szerencsétlenek könyörögtek, engedjék meg, hogy szállodába menjenek a saját költségükön. Nem engedték meg. Nem pedig azért, mert a Bécsből ma reggel visszajött nagy csoportból *harminczét ember eltűnt*, a kik most valószínűleg a főváros terhén és költségén maradnak. A rendőrség attól tart, hogy ha nem vigyáz jól, még többen fognak visszamaradni.

Este megjött Bécsből a magyarázata annak, miért tartóztatta fel az *Aliance Israelit* az üldözött zsidókat s miért tette meg intézkedéseit az iránt, hogy Budapestre szállítsák vissza valamennyit a román határon. A *kanadai kormánytól* a bécsi hatóság táviratot kapott, melyben el van mondva, hogy az *üldözött zsidók ne menjenek oda, mert Kanadában nem engedik őket letelepedni*. A hatóság tehát akadályozza meg a ki-

vándorlást és a romániai zsidókat szállíttassa vissza a hazájukba.

A hazájukba! Hol van az ő hazájuk? Kétségbeesve, minden reményüktől megfosztva, csüggedten, lelkileg és testileg kimerülve mennek most vissza a szerencsétlenek Románia határa felé, aggódva, rettegetve a gondolattól, mi fog velük történni . . .

HIREK.

A búr kalap.

— Harcz a kalapok közt. —

A nyári divat meghozta a maga szenzációját: a búr kalapot. Az utca csak úgy fészlik tőlük. Nagy urak és kicsi emberek, gyermekek és aggok, sőt még a hölgyek is egyaránt meghódoltak az új süveg ellenállhatatlan varázsának. Valahogyan beleszerettek az emberek abba a széleskarimájú, fehér vászonfödőbe, amelyet érthetetlen okokból búr kalapnak keresztelt el a közvélemény. Semmi formája, semmi karaktere. Se kalap, se sapka, se kemény, se puha. Külső czifraság, szalag, vagy belés nincsen rajta.

Hát mi is voltaképpen? Egy darab közönséges fehér vászonból készült alkotmány, amelyet az emberek azzal a kijelentéssel viselnek, hogy ezennel búr kalap van a fejükön.

Nem kell azonban hinni, hogy az új divatcikk hódításának ne volnának mégis némi akadályai. A mi búr, az nem győzedelmeskedhet olyan könnyen. Már is fellépett ellene a hagyományokban, tekintélyben és multban nála hatalmasabb ellentél: a szalmafonat, amely nem tűri meg régi jogainak és nimbusának erőszakos csorbítását.

Szóval egészen úgy vagyunk vele, mint Transzválaban. Megindult tehát az irtó háború a búr kalapok ellen. Tudnivaló nevezetesen, hogy ezt a cikket nem a kalaposok, hanem a divatkereskedők árusítják. Előállításuk pedig fegyhazi rabok útján történik. Körülbelül két korona az ára, ami elég jutányosnak mondható, különösen ha tekintetbe vesszük, hogy husz krajczárért bármikor ki is mossák, amikor szükséges. A szalmakalapoknak nagy konkurencia támadt ilynképen az új főveg elterjedésével, ami végre is erőlyes fellépésre indította az eddig türelmes kalapos czéhet.

A budapesti kalaposok — mint írják — a sztratégiai helyzet figyelmes vizsgálata után a következő tervvel indítják meg a hadviselést. Megrendeltek a fegyházban ezer darab búr kalapot és azokat még a holnap folyamán utczasaprók, öntözők, lámpagyújtogatók, rikkan-csok és hasonló tisztos foglalkozást űző polgártársak között fogja ingyen kiosztatni. Hadd díszeljen ezeknek a fején is a legújabb divatorozslán, a búr kalap.

Az ötlet nem rossz. Egyelőre pedig meg van az a haszna, hogy ezer szegény ember ingyen jutott kalaphoz. Lesz olyan is köztük, akiknek most már kettő lesz és mind a kettő búr kalap.

— A püspök nyaral. *Goldis* József aradi gör. kel. román püspök ma elutazott Püspökfürdőre, honnét két hét mulva fog hazatérni.

— A város kölcsöne. Szó volt már arról, az aradi honvéd lovassági laktanya építési költségeinek fedezésére a város nagyobb kölcsönt vesz fel. A polgármester ez ügyben már meg is tette a kellő lépéseket. Az osztrák földhitelintézet, mint értesülünk, megtagadta a kölcsönt, s most utóbb egy budapesti pénzintézettel folytat tárgyalás. Ha ettől felveszik a kölcsönt, a kamatok mi att jóval nagyobb lesz a törlesztendő összeg.

— **A püspök szava.** Nagy ünneppésséggel szentelték be tegnap az ujonnan épült *dettai* róm. kath. plébánia-templomot. A remek épület 180.000 forint költséggel készült közadakozásból, mely összeghez a pénzügyminiszter mint kegyur 30.000 forinttal hozzájárult. A templomot *Desseffy* Sándor csanádmezei püspök szentelte be, a ki Münchenből utazott oda egyenesen a hol impozáns fogadtatásban részesült. Vojteken tiztagu küldöttség várta a püspököt; a járás közönsége névében *Gabányi* János főszolgabíró üdvözölte az egyházfejedelmet. Detán a község ötven tagu küldöttsége várta a püspököt *Lilin* Ignác előljáró vezetésével. A püspök bevonulása után a régi imaházba ment, a hol csendes misét olvasott. Délután a testületek tisztelegtek nála. Az evangélikus község küldöttségének a főpásztor többek között azt mondta, hogy „óriási öröme szolgálni az a tudat, hogy a mikor Magyarországon a nagyon is veszedelmes felekezeti ellentétek, sajnos, ismét napirendre kerülnek, akad egyházmegyéjében egy község, melyben ily harmoniát talál a felekezetek között. Nem szabad egymással szembe szállni, sőt *tönkre kell tenni azokat, a kik a békét megrontják.*” Este fátylasmenetet rendezett a polgárság. A templomot ma szentelték be. A küldöttségek között ott volt a pénzügyminiszter képviselőjében *Csernovics* Agenor min. osztálytanácsos, továbbá *Molnár* Viktor temesi főispán *Kabdebó* Gergely alispán, *Mayer* Károly és *Blaskovics* Ferencz országgyűlési képviselők is. A szent beszédet *Lichtfusz* Károly plébános mondta. Délben banket volt, melyen *Desseffy* Sándor püspök mondott ő felségére pohárköszöntőt.

— **Csák Czirjék és a moldvai magyarok.** Moldvában nagy területeket csángó-magyarok laknak, a kik hosszú időn keresztül állandó viszályban voltak a körülöttük lakó románokkal és olasz telepésekkel. Az egyenetlenség kuforrása a felekezeti különbség volt, a román papok is folyvást téríteni akartak s a hatóság is pártjukon volt. Az elhagyott csángó-magyarok a magyar minorita szerzethez fordultak és *Csák Czirjék* rendfőnök annak idején *Bánffy* Dezső miniszterelnök támogatásával két minorita atyát küldött ki misszióképen Moldvába. A magyar papok működését szép siker koronázta már eddig is, s legutóbb a rend római generálisa meleghangú elismerő leiratot küldött *Csák Czirjék* minorita rendfőnöknek. Együttal még két pap kiküldését is kérte. A két szerzetes, — mint közöltük — a rendfőnökkel együtt a napokban utazott ki Moldvába, a hol most négyen szolgálják az egyház érdekeivel együtt a magyarság ügyét is. A négy minorita a következő: *Cserna* Jácint, *Bauer* Dezső, *Balla* Gyula és *Kárpáthy* Jácint. É két utóbbi nemrég az *aradi* rendház tagja volt.

— **Neuman Ede halála.** Az elhunyt *Neuman* Ede holtteste még mindig *Kaltenbach*-ban van, a honnét hétfőn reggel érkezik meg *Aradra*. A leólmozott koporsót kiviszik a *Neuman Testvérek* gyártelepére, ott ravatalra teszik s onnét fogják eltemetni *hétfőn délután*. A cég ugyanis engedélyt kapott, hogy a holttestet ne a temető halottasházába, hanem a gyárba szállíthassa, a hol fényes temetést fognak rendezni az elhunyt *czéfgfőnöknek*. Halála körülményeiről még a következőket tudtuk meg: *Neuman* Edét, mint már említettük, a *Kaltenbach*-i *Zichy-villában* érte a halál. Reggel nyolcz órakor találták meg szobájában az öreg urat, akkor már halott volt. Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy *Neuman* Edét már éjjel tájban szélhűdés érte, tehát *hét-nyolcz órán keresztül feküdt holtan*, mire ráakadtak.

A gyászszóról az *Aradmegyei Takarékpénztár* ma a következő gyászjelentést adta ki:

Az *Aradmegyei Takarékpénztár* igazgató-sága, választmányja, felügyelő bizottsága és tisztikara mély fájdalommal és a legbensőbb gyász érzetével tudatja, hogy igazgató-sági tagja *Neuman* Ede ur, f. hó 26-án jobblétre szenderült. Az intézet egyik alapítója és kezdetől fogva igazgató-sági tagja volt ő, ki lelkesedésének egész hevével, kiváló tehetségének minden erejével csak intézetünk jólétének emelésén és felvirágoztatásán dolgozott a legönzetlenebbül. Fáradhatatlan buzgalommal, az intézetünk iránt érzett határt nem ismerő odaadásával hervadhatlan érdemeket szerzett magának a Megboldogult s neve kitörülhetetlen marad intézetünk történetében. *Arad*, 1900. július hó 26-án. Aldás és béke poraira!

A *Neuman* Ede ravatalára szánt koszoru megváltása fejében *Goldschmidt* Miksa ur, a *Goldschmidt* Mihály cég belfagya az *aradi* izr. nőegylet, az izr. árvaház és az izr. leány-árvaház részére 15—15 koronát, *Goldschmidt* Sándor ur pedig az izr. nőegylet, az izr. szentegylet és a népkonyha részére 10—10 koronát tettek le kiadóhivatalunkban. Az adományozott összeget az illető jótékony intézmények sziveskedjenek az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalában nyugta mellett átvenni.

— **Breda gróf alapítványa.** *Breda* Viktor gróf nagyváradi huszárkapitány, *Bohus* Zsigmond báró valóságos belső titkos tanácsos, főrendiházi tag veje a voltai győzelem emlékére *tizezer koronás* alapítványt tett. Ez összeg évi kamatait a *Vilmos* huszárezred második századának altisztjei és közlegényei között fogják felosztani.

— **A kiutasított perzsa-nagyvezér.** *Kölnből* jelentik, hogy a perzsa sah, a ki ma reggel *Kölnbe* érkezett, a nagyvezért a *kölni* székesegyházba küldte. Midőn ez a fezt nem akarta letenni, egyszerűen kiutasították és kijelentették előtte, hogy magának a sahnak sincs megengedve, hogy fedett fővel a templomba lépjen. Ennek következtében a sah tervezett látogatása a székesegyházban elmaradt. A perzsa sah különben a német császár által rendelt udvari vonaton *Párizsba* utazik.

— **Száz hamis mérték.** Az *aradi* mértékhitelítő hivatal kiküldöttei most vizsgálják meg a korcsmákban és kereskedésekben a mértékeket s amennyiben a már figyelmeztetett tulajdonosoknál hamisat találnak, elkobozzák. Legutóbb mintegy *száz helyen találtak hamis mértéket*. Ki a figyelmeztetés dacára hamis mértéket tart, 100 forintig terjedhető pénzbírságot fizet, ha ismétlenül rájönnek, ilyen dologra, 100 forint és 8 napig terjedhető elzárás a büntetés.

— **A gyilkos hőség.** A hőség nálunk is türelhetlen már, de mindez még hős időjárásnak mondható a párisi hőséghez képest. A hőség ott elviselhetetlen. Ma 62 fokot mutatott a hőmérő. Az utcán számosan eszméletlenül rogytak össze ma is. *Oten meghaltak*.

— **Praktikus táviratok a harcztérről.** Ép oly czélszerű, mint élelmes újítást hozott be a német pósthivatal a hadügyminiszterrel egyetértőleg a sürgönyzés terén, *Kína* és *Németország* között. A háboruba küldött katonaságnak ugyanis nem volna lehetséges a távirát igénybe venni, mivel a legrövidebb sürgöny is 20 márkába kerülne. Ezért akként segítettek, hogy előre megírtak száz különféle tudósítást, minden kigondolható tartalommal. Minden egyes sürgönynek száma van. Azonkívül minden katonára a névsoros jegyzékben külön számmal bir. Tegyük fel, hogy a 291-ik számú katona a 74-ik számú sürgönyt akarja elküldeni, mely így szól:

„Pénzem elfogyott. Küldjete azonnal 100 márkát. Egészséges vagyok.”

Ez így 48 márkába kerülne. A távirat hivatal azonban csak ennyit sürgönyöz *Berlinbe*: 291÷74. Otthon aztán kikeresik a 74-ik számú

sürgöny szövegét, a 29-ik katona nevét aláírják és a táviratot rendeltetési helyére juttatják. Igaz ugyan, hogy mulatságos, sőt végzetes dolgok történhetnek, ha a távirótszót a számokban téved, no de ilyesmire el kell készülni.

— **Sulyos kimenetelű pisztolypárbaj.** Tegnap reggel sulyos kimenetelű pisztolypárbaj folyt le az *Apafája* erdőben két debreczeni 3. gyalogezredbeli honvédönkéntes között. A párbajozók: *Almássy* Béla orvosnövendék és *Sztokánovits* Manó. A párbaj oka tettelegesség volt, amennyiben *Almássy* arczul ütötte önkéntes társát. Szigorú feltételek mellett ment végbe a párbaj. A segédek pisztolypárbajban állapodtak meg. Feltételek voltak: Kétszeri golyóváltás vontesövű pisztolyokkal, 30 lépés távolság, 6—5 lépés avance. Az első lövés a sértetté, *Sztokánovicsé* volt. Az első jelre lőtt s ellenfele *Almássy*, *jajkiáltással összeesett*. Az orvosok, segédek hozzásiettek s látták, hogy megsebesült. A golyó a jobb láb czombjába furdott, közvetlen a hasüreg alatt, oly mélyen, hogy a csontokat is szétzúzta. A sebesültet a honvédkórházba szállították. Sebe sulyos, olyannyira, hogy alighanem béna lesz. A felek a párbaj után sem békültek ki.

— **A nyugdíj bizottságból.** A városi nyugdíj bizottság mai ülésén *Csepp* György születőnt, betegségére való tekintettel, saját kérelmére nyugdíjazták.

— **Zepelin gróf nyilatkozik.** *Zepelin* gróf praktikus tapasztalatairól, melyeket első felszállásakor szerzett, már nyilatkozott és most ismét a nyilvánosság elé lép kommentárokat hozva fel találmányát illetőleg. És ha az első esetben szavát a szakemberekhez intézte, ugy mostani felszólalása a nagy közönséghez szól, melynek tapasztalatait el akarja mondani. *Zepelin* gróf arról beszél, hogy mi volt a czélja léghajójával. A nyilvánosságot akarja végre felvilágosítani arról, hogy mily remények töltötték el őt midőn kormányozható léghajóját utjára bocsájtotta. — *Czélom* — mondja *Zepelin* — az volt, hogy kimutassam, mennyi munka és pénz kell ahhoz, hogy elérjem azt, amire vágytam. *Czélomat* azonban még mindig félre ismerik. Nem akartam egy járművet teremteni mely a csolnakot, avagy a kereket pótolja, vagy amely a vasutat és a gőzhajót czéltalaná tegye. *Czélom* nem volt egyéb, mint az, hogy egy oly gépet szerkesszek, amely képes legyen éppen odamenni, ahová más járművel el nem juthatunk, vagy legalább nem oly rövid idő alatt és ahová eljutni mégis nagyon óhajtunk. Hogy többet ne emlitsék, például a posta összeköttetés érdekében járatlan vidékekre más járművel el nem juthatnánk. Különösen katonai szempontból tartom fontosnak találmányomat, mikor az egyik távolesó csapatól a másikhoz kell híreket továbbítani.

— **Vérvád Kínában.** Minden népnek meg van a maga babonája, de különösen a kínaiaknak. A most folyó háboru, mely eleinte a vasutak és azok munkásai és mérnökei ellen irányult, szintén e babonának folyamánya volt. Mert a nép szentül meg van győződve arról, hogy a vasutépítés emberáldozatot követel. Rendes, nyugodt időkben volt elég ereje a kormánynak, hogy a népet a vasutak elleni erőszakoskodástól megóvja. Még *Hongkongban* is, ahol pedig az europaik nagy számban vannak és nem egyszer próbálták megdönteni a népek e babonás hitét, számos példájára akadhatunk e babonának. A kínaiak azt hiszik, hogy a gyermekeiket az idegenek lopják el, azért hogy vérüket a vasutépítésnél felhasználják. Egy vasut építése, szerintök ezer ember életét követeli. Természetes, hogy ily körülmények között nagyon könnyű volt a kínaiakat az idegenek ellen felizgatni.

— **A megreformált Tacitus.** Az örök szójáték szónokáról, jó *Sturm* Albertről szól a nóta. A szimpatikus újságíró, a ki a „*Bud. Tud.*” számos

kommunikéit szövegezi, lelkének humorát élő szóval értékesíti és nem mulaszt el egy alkalmat sem, hogy a nehéz fásztó prózai munkába belevigye a humor édes, hűsítő szellőjét.

A legutóbbi tőzsdeankéon történt. 30 fok mellegben nagy hévvel harcoltak a szerb buza miatt, ki ellene, ki mellette. A szinte fojtó levegőt nem rezgette meg semmi. A mi villám látszott, az emberi szem tüze s a mi dörgés, az emberi ajak hangja volt.

Pekár Imre beszélt, a költő édesatyja, a tekintélyes bankdirektor.

— Egy hasonlattal élek uraim! . . .

S elmondta, hogy megtartaná a gabona haladó üzletét, ha itt ott káros is. mert hisz a bortól is megárt a sok, mégis megiszszuk.

A hasonlat megtetszett: azaz jobban mondva a hasonlat mondás. Mindjárt a következő szónok, egy fiatal, szimpatikus gazda, imígyen kezd:

— En is hasonlatot mondok, a miként *Pekár*.

— Persze — mondja *Sturm* a körülötte álló ujságíróknak.

Pekár-tur intra muros et extra!

Egy percze felderültek az arczok, jeléül annak, hogy a tőzsde komoly termébe bevonulását tartotta — a tréfa.

— **Halálozás.** Részvétel vettük a következő gyászjelentést: Alólirottak fájdalmas szívvel jelentik a maguk és számos rokonaik nevében a felejthetetlen jó nagynéne, unokatestvér, rokon és barát nő *özv. Varjassy Jánosné* szül. *Deák Borbálának*, folyó évi július hó 27-én reggeli 5 órakor, életének 81-ik évében, az Urban történt elhunytát. A boldogultnak földi maradványai folyó évi július hó 28-án délután 6 órakor fognak *Batthyányi-utca* 37. számú házból a felső temetőben lévő csládi sírkertbe örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent mise áldozat az elhunytnak lelki üdvéért július hó 30-án d. e. 10 órakor fog a főt. *Minorita* atyák templomában az egek urának bemutatni. Nyugodjék csendesen! *Aradon*, 1900 július hó 27. *Deák Lajos*, *Erdman Róbertné*, szül. *Deák Mária*, *Deák Ilka*, *Deák Amália* unokahugai. *Stieft Oszkár* honvédfőhadnagy, *dédunokaöccse*.

— **Az összevert katona.** Kimerítően megirtuk azt a katonai brutálitást, amely miatt egy őrmester *Szegedről* az *aradi* katonai börtönbe hozták. Az összevert aradi származású legény, aki három héten át feküdt a csapatkórházban, mint értesülünk, oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy *felülvizsgálatra fogják küldeni*. A fején kapott csapások következtében az egyik fülének dobhártyája megrepedt és ma is gyógykezelés alatt van. Az őrmestert az aradi kerületi hadbíróság már kihallgatta. Mindaddig, amíg a vizsgálat folyik, az őrmestert szabadlábbon hagyják, de nem engedik meg, hogy szolgálatot teljesítsen.

— **Véres családi dráma.** A bácsmegyei *Bikityi* községben véres családi dráma játszódott le, amelynek eddig egy ember esett áldozatul, de valószínűleg még egy áldozata is lesz. *Baghy Márton* bikityi jobbmodu gazdaember hosszabb idő óta zaklatja feleségét féltékenykedésével. Ez nap-nap után megismétlődött a *Baghyék* házában úgy, hogy a boldogtalan asszony szinte rettegve várta az ura hazajöttét. Tegnap estefelé, midőn *Baghy* a földekről hazaérkezett, udvarából egy idegen férfit látott távozni. Feldühödvé sietett feleségéhez és ingerülten kérdezte:

— Ki volt az udvaron asszony?

A szerencsétlen asszony azt állította, hogy az *öccse*, de a férj nem hitt a feleség szavának, hanem rávetette magát és fojtogatni kezdte, majd fölkapott egy súlyos széket és azzal ütötte a boldogtalan teremtést, akinek két helyen bezuza a fejét és több helyen csonttörést szenvedett. A nyomorékká vert asszony nagy nehezen kiszabadult az őrzőngő ember kezéből és átvánszorgott szomszédba. Az előhívott csendőrök *Baghy* szobájának ajtaját már zárva találták és miután többszöri felszólításra sem nyitotta azt ki, rátörték az ajtót. A szobában borzalmas látvány tárult a csendőrök szeméi elé, *Baghy*

vértócsában, átmetszett nyakkal *halva feküdt a földön*, kezében szorongatva az öngyilkossághoz használt élesre fent beretvát. *Baghyné* súlyos sérüléseivel fogva élet és halál közt lebeg. Még ugyanaz nap este kitünt, hogy tényleg *Baghyné öccse járt a házában*.

— **Két öngyilkosság.** Budapesti tudósítónk táviratozza; A *Stefánia-uton* levő kioszk alkalmazottjai az este a sűrűből lövést hallottak. A lövés iránya felé mentek, s rövid keresés után a bokrok között egy 40—45 évesnek látszó férfira bukkantak, a kinek halántékán hatalmas seb tátongott, s kezében tartotta gyilkoló revolverét. Élet már nem volt benne. Hogy kicsoda, nem tudták megállapítani, mert semmi féle okmányt vagy levelet nem találtak nála. Zsebében jegyzőkönyv volt, a mely tele van minden féle czimekkel, azonkívül két névjegy *Schlesinger*. A ruhatisztító és *Wurm Ignác* névre kiállitva. Valószínűleg valami kereskedelmi alkalmazott az illető. akinek holttestét a bonczoló intézetbe vitték. Az éjjel 3 óra tájban a *Margit-hidról* a *Dunába* ugrott egy leány, s nyomtalanul eltűnt a habokban. Nehányan, a kik látták az életunottat *Klein Lujza* utcai leányra ismertek benne. Hogy tényleg az-e, vizsgálat fogja kideríteni.

— **Az erdő titka.** A szaldobágyi erdő sűrűjében egy uriasan öltözött, 30—40 évesnek látszó férfi holttestére bukkantak tegnap délután. A tetem már teljesen enyészetnek indult, amiből az következik, hogy a halál napokkal ezelőtt állott be. A titokzatos holttesten külső erőszak nyomai nem látszanak. Zsebében egy revoltvert találtak ezüst órát arany lánczon, egy gyémántos nyakkendő tüt, néhány kulcsot, meg egy fővárosi ujság e hó 14-iki számát. A jelekből ítélve nagyon valószínűnek látszik, hogy az ösmeretlen ember öngyilkos módon vetett véget az életének. Az erdő halottjáról jelentést tettek az előjáróságnak, mely a tetemet *Szaldobágy* község hullaházába szállittatta, hol ma fogják felbonczolni a törvényszék orvosai.

— **Égő tánczterem.** *Pusztá-Garáb* község lakosait rettenetes szerencsétlenség érte a minap. Az odaváló fiatalság ugyanis táncmulatságot rendezett a kocsmá udvarán fölállított ponyvasátor alatt. A sátor alatt az ifjuság javában rakta a csárdást, amikor a sátor körül szivarozó gyermekek közül valaki a sátort fölgyújtotta. A nagy szélben a száraz ponyva egy pillanat alatt lángban állott. A tánczolókat ijedten menekültek az égő sátor alul, miközben a könnyű ruhába öl özött leányok ruhája tüzet fogott. Erre iszonyu jajveszékelés tört ki. Azok a szerencsétlen leányok, kiknek a ruhái meggyuladtak, ijedten akartak menekülni, de a nagy tolongásban nem tudtak elég gyorsan kijutni, minek következtében a bent szorult többi leány ruhája is tüzet kapott. A legények, valamint a tüzlármára összecsozdult népek hozzáálltak az égő ruhák leszagztatásához, mi nagy nehezen sikerült is, de eközben két leány, névszerint *Kaszás Erzsébet* és *Forgó Éva* súlyos égési sebeket szenvedett, hogy *másnapra mind a kettő meghalt*. Ezekon kívül még 16 leány szenvedett könnyebb égési sebeket, valamint a mentők közül is többen megsérültek. A megindított nyomozás során megállapították, hogy a tűz keletkezését gyermekek idézték elő, kik a sátor mögött szivarra gyújtottak s az égő gyufát eldobták. A vizsgálóbíró *Baranyai András* és *Botka János* 16 éves suhanczokat, mint akik a tűz keletkezésének okozói voltak, bekiértette a járásbírószághoz.

— **Lólopás az aradi határban.** *Brunhuber Kálmán* aradi lókereskedőnek a külhatárban levő istállójából *kilenc lovat elloptak*. A tettesek ismeretlenek. A rendőrség gyanuja egy kőborczigánybandára irányul.

— **Távlovaglás Berlin és Velence között.** *Merán*-ból jelentik, hogy az olasz lovasok:

Boselli hadnagy, egy káplár és két uhlánus, kik vasárnap *Velenczét* elhagyták, hogy *Turin* grófit a berlini nagy uhlánus-gyakorlatra kísérjék, ma reggel két napi késéssel *Stilfferjochon* átlövagoltak.

— **Veszedelemes menekülés.** *Lakner József* 39 éves budapesti napszámos ma délelőtt a *Liszt Ferencz-utca* 6. számú ház első emeletén ólalkodott. A házmester észrevette és reákiáltott. *Lakner*, aki bizonyára roszban törte a fejét, annyira megijedt, hogy leugrott a folyósóról az udvarra. A mentők súlyos sebeivel a *Dologházi* kórházba szállították.

— **A kit a pinczerek bojkottálnak.** A közeli *Püspökfürdő* éttermének terraszán folyt le tegnap ez az érdekes epizód: Ott ült egy ismert nagyváradi alak és türelmetlenül nógatta az egyik pinczértelhetetlen kívánságaival. Az egyik föladdott fogás fölött oly neveletlen módon adott hangos kifejezést elégedetlenségének, hogy az egész publikum megütközéssel nézett az asztal felé. Az elégedetlenkedő szájából a következő szavak röppentek a pinczér felé:

— *Maga számár, maga pimasz*, így szolgálja ki az embert?

Az ártatlanul megbántott és az összes vendégek előtt közbecsülésnek örvendő pinczér természetesen kijött a sodrából és erőyes hangon utasította vissza a sértéseket.

— *Maga a pimasz, maga a számár*, kikérem magamnak az ilyen bánásmódot — válaszolt és ott hagyta a mosdatlan száju vendéget. Ez dühösen felugrott és tajtékzó dühvel rohant *Czeplédy* bérlőhöz, hogy halálítéletet kérjen a pinczér fejéhez, aki nem volt hajlandó pimaszságokat eltűrni. A bérlő kijelentette, hogy a kérdéses ember neki régi, hű alkalmazottja, ki ellen még soha panasz nem merült fel és akit ő a jelen esetért nem is fog semmiképen sem megbüntetni, vagy pláne — amint a panaszkozó kívánta — elcsapni.

A bérlő humanus és igazságos eljárása a fürdő egész közönsége körében nagy tetszésre talált. A netvenkedő vendég pedig kénytelen volt éhen távozni, mert a pinczerek is bojkottálták.

— **A Marosba fult.** A szülői gondatlanságnak ismét egy áldozattal szaporodott a száma és pedig *Apátfalván*. *Balogh Juliánna* nevű 11 éves kisleány a szülői háztól egyedül elment a *Marosra* fürdeni s ott fürdés közben az ártól elragadtatva, a vízbe full. Holttestét *Makón* fogták ki.

— **Tűz Simándon.** Cs.-Simándon tegnap éjjel kigyuladt *Volentir Janos* gör. kel. román tanító háza s földig leégett. A tűz keletkezésének okát nem tudni.

— **Egy léghajós halála.** *Dagron M.*, a híres léghajós. Párisban ma 80 éves korában elhunyt. *Dagron Páris* ostroma alatt 1870—1-ben a katonai hirszolgálatot látta el léghajón. Tudományos téren is kitünt, a mennyiben ő volt a feltalálója a mikroszkopikus fényképeknek.

— **Jókai és Ibsen.** *Thérese Mandel*, a magyar származású francia író érdekes apróságát mesél *Jókairól* egy párisi ujságban. 1892-ben történt, *Ibsen* budapesti látogatása alkalmával. A nagy norvég költő meglátogatta az akkortájt beteg *Jókait* is. A két hatalmas szellemű író néhány percnyi beszélgetés után már szoros barátságot kötött, úgy, hogy *Ibsen*, aki annyira rideg, hogy még a fiát sem ölelte meg soha, a bucsuzáskor többször megölelte *Jókait*. Mikor *Ibsen* aztán visszatért szállására, a társaságában levő írók megkérdezték tőle, hogy mint vélekedik *Jókairól*? *Ibsen* nagyot sóhajtott s így szólt:

— Ah, ha én még egyszer oly fiatal lehetnék, mint *Jókai*.

A tény pedig az, hogy *Jókai* sokkal idősebb *Ibsennél*.

— **Az anyagi érdekek szem előtt tartása** korántsem önző dolog, s kevésbé akkor, ha bevásárlásokat eszközölünk. Nyugodtan elmondhatjuk, hogy mindazok, kik szükségleteiket *Porter Vilmos* koronás áruházában, *Aradon*, a *Központi* szálloda épületében szerzik be, már is előnyben részesítettnek a rendkívül jutányos árák folytán. Igazán csodálkozunk kell már akkor is, ha megismerjük azon tár-

gyakat, melyek az „Egy koronás osztályban“ kaphatók. Olyan tárgyak vannak már ebben az osztályban is, melyek a legkomolyabb használatra vannak szánva, különösen konyha és háztartási cikkek.

— **Eltűntek.** Greiner Antalné szül. Greiner Róza gyöngyösi születésű 72 éves budapesti pagánosnő a minap eltávozott Károly-körut 11. szám alatt levő lakásáról azzal, hogy a Lukácsfürdőbe megy s azóta nyomtalanul eltűnt. Az illető alacsony, sovány termetű, szűmölcs arcú, haja ősz, szemei barnák. — **Vuja** Gyula resiczei szül. 59 éves nyugalmazott körjegyző a napokban a fővárosba érkezett s az Eszterházy-utca 14. sz. a. levő házában vett magának lakást. Három nap előtt elment hazulról s azóta nem is tért vissza. Az eltűnt középtermetű, sovány, arcza hosszús, barna. Haja őszes, orra hosszú, vörös, bajsza őszes, szakála borotvált. Zavart viselkedése van. A rendőrség mind a kettőt keresi.

— **Uj Klondyke.** Ismét új aranyföldet fedeztek fel, mint az angol lapoknak San-Franciscoból jelentik. Alsó Kaliforniában óriási az izgalom a fölfedezés következtében. Három aranyásó érkezett nemrégiben San-Franciscoba, akik rövid néhány hónap alatt valami fél millió értékű aranyport gyűjtöttek össze. Egy José Ibarro nevű mexikói háromezer forint értékű aranyat hozott el. Az aranymezők kétszázötvenezer acrenyi területet foglalnak el. Eddig még kevés aranykereső munkálkodik ezen a nagy aranyföldön úgy, hogy most még nagyon könnyű a hirtelen meggazdagodás.

— **Ebmarás.** Fehér Sándor 10 éves fiút a Hal-téren ma egy kutya megmarta. A hatóság a kellő intézkedéseket megtette.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A házassági ígéret.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, július 27.

Halavány, bánatos arcú, nem épen karcsu nőcske járt-kelt izgatottan tegnap délelőtt B. budapesti aljárásbíró előszobájában. A szolga többször is megkérdezte, hogy hol az idézése, milyen ügyben jött. A kis hölgy sokáig nem felelt, majd azt mondta halkan:

— A bíró urral akarok beszélni.

— Most nem lehet vele beszélni, látja, hogy sok tárgyalása van.

— Majd megvárom. — szólott a hölgy és izgatottan ült le a leghomályosabb sarokba.

Dél felé oszladozni kezdett a perlekedő csoport s ekkor az ismeretlen hölgy mind izgatottabban kért bebocsátást.

Végre bebocsátották. A bíró már ekkor csupán az aljegyző társaságában volt.

— Lehetne egyedül beszélni a bíró urral — kérdezte félénken a hölgy.

— Csak beszéljen bátran, ez előtt az ur előtt beszélhet, ő is bírósági személy.

— Nagy bajom van kérem — kezdte szégyenlősen — varróleány vagyok a Király-utcában. A télen — s itt elcsuklott a szava — elcsábított egy fiatal ember, házasságot ígért nekem, aztán mikor szerencsétlenné tett, elhagyott. Már egy hét óta felém sem jön.

— Hát mit segíthetek én magán?

— Kérem szépen bíró ur — én szegény leány vagyok, senkim sincs, aztán én szeretném felnevelni a gyermekemet. Tessék elítélni a fiatal embert, hogy ha már nem akar elvenni, — pedig ezerszer is megesküdött, hogy csak engem szeret és feleségül vesz — akkor gondoskodjék a gyermekünkről.

— De hiszen még meg sincs a gyermek.

— Azután kérem késő, mert én tudom, hogy a szegény bünbe esett lányok elkeseredésükben még nagyobb bünt szoktak elkövetni. Pedig nem mi vagyunk a bünösök ké-

rem szépen — és zokogásra fakadt a szerencsétlen teremtés.

— Hogy hívják hát azt az embert?

— F. Károlynak.

— Én lelkem, sajnos, mint bíró nem tehetek most még semmit, de hogy ne mondja, hogy hiába járt itt, írja fel annak az embernek a címét, aztán majd felkeresem. Meglátom, lehet-e valamire menni vele. Maga meg most menjen békében haza, ha eljő az ideje menjen a klinikára, ott felveszik. A mit elérhetek arról értesitem. És ne essen kétségbe. Majd megsegíti az isten. A mennyire lehet, segítségére leszek.

A szerencsétlenné tett leány megvigasztalódva távozott.

B. bíró pedig, egyike a legderekabb és leghumánusabb bíráinknak elhatározta, hogy mindent elkövet a leány érdekében, de hogy mennyire megy majd a lelkiismeretlen fiatal emberrel, azt eddig természetesen még nem lehet tudni.

Hol legmagasabb a pótdadó?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 27.

A torontálmegyei Ó-Becse község, ha másról nem, arról lesz nevezetes, hogy a legtöbb pótdadót fizeti az országban. Addig, míg a járásföldeket fel nem osztották egyénekenként, Ó-Becse lakossága csak hírből ismerte a községi pótdadót. Nem volt erre szükség, mert a községi háztartáshoz szükségelt közel háromszáz ezer forint bőven kijött a bérföldekből, az óriási rétből és végtelen legelő területekből. De azt az urbéreseket szétosztották a közvagyon, rájuk nehezedett a közadó, még pedig mindjárt az első évben 103%-ban.

És a nagy közteher megakasztója lett a város fejlődésének, a társadalmi békének. A nagybirtokosok a szokatlan terhet minden áron lerázni törekedtek és hogy ezt tehessék, a tisztviselői fizetéseket próbálták leszállítani, majd iskolákat bezárni, állásokat törölni, a középületek fentartását elhanyagolni stb. Szóval csak arra vettek föl előirányzatot, amire „muszáj“ volt.

Persze a felsőbbség mindezt nem hagyta jóvá, mert nyilvánvaló, hogy a város visszafelődésére vezetett volna, de meg különben is a közteher okozói épen a földre éhes nagygazdák voltak. Mégis mult évben sikerült lenyomni a közterhet 87%-ra, de hogy ez mennyire erőltetett volt, mutatja az, hogy a most elkészült jövő évi költségvetési előirányzat szerint a pótdadó 101% lesz. Ugyanis a község bevétele 170,969 korona 21 fillér és ezzel szemben a kiadás 449,629 korona 24 fillér. Így a hiány 278,660 korona 03 fillér, amit 101%-kal lehet pótolni.

Az évről-évre ily magas közteher nyomasztólag hat a város fejlődésére, de a kisbirtokosság kivándorlásának is ez az egyedüli okozója. Ó-Becseről az utóbbi három év alatt közel 100 ily kisbirtokos vándorolt más vidékre.

Ilyen helyen szükséges volna az, hogy az állam felemelje segítő kezét, nehogy polgárai vándorbothoz nyuljanak. Ó-Becse ugyanis, mint a magyarosodás végvára, megérdemelné, hogy a közteherből valamit az állam is átvegyen. Így a közel 120 ezer koronával fentartott kultur intézményekből átvehetne az állam. Meg is indult a mozgalom arra, hogy a polgári fiú és leányiskolát, esetleg a népiskolákat is az állam vegye kezelésébe. És ez a magyarosodásra is előnyös lenne, mert bizony a nemzetiségi felekezeti iskoláktól ne várjunk oly eredményt, amit nem is várhatunk.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az „Erszébet“ jótékony asztaltársaság holnap, szombat este 8 órakor a körhelyiségben hetiértekezletet tart.

TÖRVENYKEZÉS.

§ Gyilkosság a mostohaleány miatt. Pecz Flóra agrári lakos emberölési ügyével foglalkozott ma az aradi törvényszék. Pecz egy alkalommal éles késsel káposztát vágott a konyha ablakban, mikor első feleségétől való leányát a második asszonya, kivel vadházasságban élt, megverte. A férfi erre a nála lévő kést haragjában az asszony felé dobta. A kés egy fazékhoz csapódott s onnan visszapattanva, az asszony czombjába furódott. A nő sebéből elvérzett. Pecz azt vallotta, hogy ő csupán megakarta ijeszteni az asszonyt, nem pedig megölni, mire a törvényszék, sok enyhítő körülmény betudásával, egy évi börtönre ítélte.

NAPIREND.

Július 28. Szombat. Róm. kath. naptár: Inceze pápa. — Protestáns naptár: Inceze pápa. — Izraelita naptár: Sabbat, Matoth M. — Görög-keleti naptár (július 15.): Quirik. — A nap kél 4 óra 17 perczkor, nyugszik 7 óra 22 perczkor. — A hold kél 6 óra 22 perczkor, nyugszik 7 óra 49 perczkor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 762.2 milliméter, délután 2 órakor 760.5 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 21.5, délután 2 órakor C° + 30.9. — Szel iránya és ereje reggel 7 órakor K. 1, délután 2 órakor DK. 4. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor derült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, zivatarok.

Szabadságharozó emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig. Helyiség: Erekléy-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Schreyer Harry hangszerkiállítás (Szabadságtér 21.) Nyitva naponta délelőtt 10—12 óráig, délután 3—7 óráig. Bemenet szabad.

Július 28. Jegyzőválasztás Medgyes-Egyházán.

Július 29. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása a József- és Solymos-völgybe.

Július 30. Aradmegye évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

Augusztus 15. Tisztiorvosválasztás Eleken.

Szeptember 12-13. Országos pinczergyűlés Aradon.

Vigalmi naptár:

Augusztus 4. Az új-arad-zsigmondházi egyesült önkéntes tűzoltó-egylet táncvigalma (Martini-vendéglő.)

Augusztus 12. Az aradi kereskedők körének népműpélya (Városliget.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Aradi heti gabnavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 27.

A nagy melegség nem képes talán az emberre jobban hatni, mint hat az üzlet menetére. Szinte feltűnő, hogy két nap előtti ár-emelkedés, már csak emléken létezik és ma ismét lanyha az üzlet; semmi vételkedv.

A behozatal még mindig csekély. Alig 2—300 métermázsza buza és tengeri került forgalomba változatlan árákon.

Mai árak: Az árak 50 kilogramm súlyegységet véve alapszámításnak, korona értékben:

I-ső minőségű ó-buza 6.30—6.40.

Uj-buza 6.20—6.30.

Tengeri 5.50.

Rozs névleges jegyzés 5.40—5.50.

Uj-árpa 4.40—4.50.

Zab névleges jegyzés 4.40—4.50.

Az irányzat lanyha.

S z e s z ü z l e t

— Július 27. —

Mai jegyzéseink: Készárt nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter $\frac{1}{2}$ %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 11 korona métermázsanként.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 27.

Délitőzsde. A búzakínalatt kielégítő, vételkedv korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 25.000 métermázsza került forgalomba, 5 fillérig olcsóbb árakon. Egyéb gabonamű forgalom nélkül. Időjárás szép, meleg.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	7.50—7.51
Rozs októberre	6.70—6.71
Zab októberre	5.16—5.18
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	6.—6.02
Tengeri 1901. májusra	4.82—4.84
Repce augusztusra	13.45—

Zárul 4 órakor:

Buza októberre	7.54—7.55
Rozs októberre	6.73—6.74
Zab októberre	5.17—5.18
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	6.02—6.03
Tengeri 1901. májusra	4.83—4.84
Repce augusztusra	13.40—13.50

Zárul 4 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	667.—
Magyar hitelrészvény	689.—
Leszámitolóbank részvény	455.—
Rima-Murányi vasmű részvény	518.50
Osztrák-magyar államvasuti részvény	659.—
Közüti vasút	614.—
Varosi villamos vasút részvény	291.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 27. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 92—94 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 92—93 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 93—94 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 200 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 93—95 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 92—94 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 93—94 fillérig.

Megjegyzés. A fent jegyzett áruk suly szerint és pedig a szokászerű levonások mellett, egy kilogramm sulyra fillerekben értendők. Szokászerűleg a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 kilogramm vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4% vonandó le. A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadóknak.

Sertéslétszám. Július 24-én volt készlet 43814 darab, július 25-én főlhajtott — 38 darab, július 25-én elszállított 386 darab, július 26-án maradt készletben 43516 darab. Üzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1900. július 27.

Magyar aranyáradék 4 ⁰ / ₁₀	96.—
Magyar koronáradék 4 ⁰ / ₁₀	90.70
Magyar arany 4 ¹ / ₂ 0/0	100.50
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ 0/0	99.60
Magyar keleti vasút	97.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	90.50
Magyar italmegváltási kötvény	98.30
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	158.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	138.50
Osztrák papíráradék	97.50
Osztrák áradék ezüst	97.25
Osztrák áradék arany	96.25
Koronáradék	96.75
1860-iki államsorsjegyek	134.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1710.—
Magyar hitelbank részvény	689.50
Osztrák hitelintézet részvény	688.—
Osztrák-magyar államvasút	659.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.31
Német birodalmi márka	118.50
London	242.90
Páris	96.50

IDEGENEK ARADON.

— Július 27. —

Fehér Kereszt szálloda. Karácsonyi Sándor birtokos Alerner. — Flor Mór utazó Budapest. — Kempfner Béla utazó Temesvár. — Breyer Jakab utazó Bécs. — Löbl Marczel m. hivatalnok Budapest. — Schwarz József utazó Bécs. — Marinles Henrik utazó Brünn. — Kurz Samu utazó Bécs. — Blau Gyula kereskedő Makó. — Rossblath

Ottó utazó Bécs. — Hungesbühler M. kereskedő Halle. — Mannheim József utazó Hamburg. — Fuchs Dezső utazó Bécs. — Sauz Mór utazó Bécs.

Vass szálloda. Szabó Lajos utazó Budapest. — Takács Sándor utazó Budapest. — Löwy Leopold utazó Budapest. — Boisits Adolf utazó Bécs. — Kohn Leopold utazó Bécs. — Zupnik Leó utazó Bécs. — Wagner Sándor utazó Bécs. — Fischer Dávid utazó Szatmár. — Dr. Popovics János ügyvéd Kisjenő. Székely N. plébános Nagyg. — Balta Dezső birtokos Battonya. — Nyegrai István jegyző Kisjenő. — Steiner József utazó Budapest. — Laufer Mór utazó Hamburg.

REGENY-CSARNOK.

Modern Ophélie.

— Regény. —

Fordította: Liptai Imre. [15]

(Folytatás.)

HETEDIK FEJEZET.

Larion herceg Szitzkoe-ben elhunyt atyjának a lakosztályát bírta. A szobák egész hosszu sora volt ez, amelyek még a múlt század izlésével voltak berendezve és ezen nem változtattak azóta sem.

Talán itt végezhetnék, ha excellenziád megengedi, — mondá Ásanin a nagy íróasztalra mutatva, amely fölött egy nagy festményt, egy női arczképet látott és égett a vágytól, hogy azt közelebről is láthassa,

— Nem bánom, — felelt a herceg érezhető lehangoltsággal.

— Oh! a fiatal Lina hercegnő arczképe! — kiáltott Ásanin, mihelyt közelébe ért a festménynek. Minő hasonlatosság. Ezt bizonyára Rómában csnálták.

— Igen, Rómában, — válaszolt a herceg hidegen, olyan hangon, mely minden további kérdézősködésnek utját vágta. Aztán egy nagy zsölyébe ereszkedett.

— No, de hát dologra uraim, ad usum delphini, — mondá tréfálkozó hangon, ami azonban nagyon erőltetve hangzott.

Gundurow még szigorubb volt az ítéletében, mint a herceg és egymásután kezdte kitörölni azokat a szavakat szerepéből, melyek Ophélie szemérmességét még csak távolról is sérthették volna. Könnyörtelenül föláldozta a „színház-jelenetben“ azt az előnyös helyzetet, amely Garrick óta csaknem tradíciója lett a színészeknek, amikor Hamlet fejét a fiatal leány ölébe hajtja. Elhatározták, hogy Hamlet itt a szöveg ezen szavai helyett; „Kisasszony! az ölébe fekhetem?“ — azt fogja mondani: „Kisasszony! megengedi, hogy ide térdelek?“ — és Ophélie felelete után mindjárt áttér arra, hogy szép gondolat egy fiatal leány lábainál fekdüdni stb.

Fortinbrast és minden rá vonatkozó sort töröltek. A herceg azt is kérte, hogy a temető-jelenetet, ami tulságosan sötét, hagyják ki. Gundurow legjobb jelenetei ilyenformán erősen meg voltak rövidítve és már szólni is akart, amikor az jutott, eszébe hogy ebben a fölvonásban Ophéliát koporsóban kellene látnia és azért gondolkodás nélkül belenyugodott. De azért nem tudott egy sóhajtást elnyomni, a fölötti sajnálkozásában, hogy Hamletnek a szép monológja elmarad, amikor a nyitott sirba ugrik és Ophéliát siratva fölkiált: Szerettem Ophéliát. Negyvenezer testvér szerelme együttvéve sem ér föl enyémmel,

Amikor ezzel készen voltak, a herceg megdőlt a székében, Ásanin pedig azzal foglalkozott, hogy a rendező példányban a kellő huzásokat megtegye. Azután a székével közelebb húzódott Gundurowhoz és minden kerülgetés nélkül, de tettetett mosolylyal így szólt hozzá:

— Beszéljünk most az ön dolgáról. Mik az ön tervei, Sergius?

Ez a kérdés úgy hatott Gundurowhra, mint a hideg zuhany, amely könnyörtelenül kizavarta az ábrándozásaiból a szomorú valóságára, úgy, hogy nem is tudott mindjárt felelni.

— Remélem, — folytatta Larion herceg mesterkélte mosolyával, — hogy nem tartja a kérdésemet indiszkrétnek. Én jól ismertem az ön szüleit. Családunkat hosszú barátság fűzte

össze, aztán meg a korom is olyan, hogy apja lehetnék, mindezekért azt hiszem, ha nem is teljesen jogos, de megbocsájtatható az én érdeklődésem. Különben is úgy vettem észre abból a pár szóból, amit nényével váltottam, hogy sok gondot ad neki az ön jövője.

Itt elhallgatott. Gundurow figyelemmel kísérte minden szavát és Ásanin még jobban hegyezte a füleit.

— Még nincsenek határozott terveim, — válaszolt a fiatal ember kis szünet után.

— Az utóbbi időben nagyon sokat gondoltam önre, — mondá Larion herceg. Amikor először volt szerencsém önnel társalogni, azt mondtam: türelem és kitartás! Ma újra csak azt ismételhetem... Hanem annyit mondhatok, hogy egy év lefolyása előtt szó sem lehet az uti terveiről.

— Hiszen én nagyon meg volnék elégedve ha legalább akkor teljesülne, — szólt Gundurow.

— Van egy biztos mód, hogy azt elérhesse.

— Melyik? kérdé a fiatal ember nagy csodálkozással.

— Ha haladék nélkül Oroszországba utazik. Ásanin az ajkaiba harapott.

— Oroszországba? — ismételte Sergius.

— Nos, igen. Hát nem azzal a megjegyzéssel küldték vissza a kérvényét, hogy a szláv jellegű Moszkvától Kamcsatkáig elég jól meglehet ismerni? Egy év múltán beadhatna újra egy kérvényt, hogy miután Oroszországban befejezte a tanulmányutját, adjanak utlevelet a többi szláv népekhez is. Bizzék az én tapasztalásomban, meglátja, nem vallja kárát.

— Lehet... nem kételkedem... da-dogta Gundurow, akinek még nem volt ideje gondolatait összeszedni... de hát ilyen ok nélkül és czéltalanul utazzam? Hiszen én határozott terveket hajszolok.

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Vass Géza.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.48
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Radnág este 6.35	Személyvonat este 8.57
Gyorsvonat este 7.18	Gyorsvonat délelőtt 8.08
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6:20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjél 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 6.45	Személyvonat reggel 8.53
Személyvonat d. u. 4.25	Vegyesvonat este 6.50
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borosbesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.08	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borosbesbesig szv. du. 5.20	Személyvonat este 7.—

Aradi nyári szinkör.

Szombaton, 1900. évi július hó 28-án:

Tricoche és Cacolet.

Vigjáték 5 felvonásban. Irták: Meilhac és Halévy. Francziából fordította: Erődy Béla,

SZEMÉLYEK:

Tricoche . . . Nyilassi M.	Escopottos . . . Hegyessi Gy.
Cacolet . . . Gaál Gyula.	Virginie . . . Turi M.
Emil herceg László Gy.	Bernardine . . . Angyal Ilka.
Van der Poul Mezei Péter.	Bombance . . . Turchányi O.
Oszkár, basa Czákó V.	Bouquet . . . Tolmácz.
Breloque . . . Szadai J.	Vendég . . . Székely L.

Kezdete 8 órakor.

= Nyomtatványokban =

ha **izlést** keres és **pontos időben** kíván hozzájutni és főleg súlyt fektet **jutányos árakra**, úgy tegyen megrendelést

az

Aradi nyomda részvénytársaságnál

melynek a szakipar legújabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett

könyvkötészeti osztálya

könyv- és hangjegyek bekötéseket olcsó árban vállal és különösen disz-munkák elkészítésében remekel.

Pontosság.

Diszkrét izlés.

Tartós munka.

**Mindamellett
olcsó árak!**

Szóval: teljes megelégedés, úgy hogy ismerőseinek is melegen ajánlhatja.

Buttyin község
jegyzői irodájában
egy kezdő
fiatal ember
azonnali belépésre
alkalmazást nyer.

Fizetése mosáson kívül teljes ellátás, havi 20 korona készpénzben és némi mellékjövedelem.

Román nyelv ismerete megkívántatik.

Személyesen jelentkezők előnyben részesülnek.

Kiurszky Iván,
jegyző.

2167

2393—1900. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál egy 1400 korona tiszti fizetéssel és lakbérilletményével javadalmazott irodai segédtszti állás üresedésbe jövén, azokat kik ezen állást elnyerni óhajtják, s az 1883. évi I. t. cz. 19. szakaszában előírt minősítéssel bírnak, felhívom, hogy pályázati kérvényüket hivatalomhoz a folyó évi augusztus hó 6-ig bemutassák.

Aradon, 1900. évi július hó 16-án.

Salacz,
királyi tanácsos
polgármester.

10526—1900. kh.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város külhatárában veszett kutya kóborolván az 1888. évi VII. t. cz. végrehajtása tárgyában a nagymélt. földmívelési m. kir. miniszterium által 40,000/1888. sz. alatt kiadott utasítás 188. §-a alapján az Arad szab. kir. város területén levő összes kutyáknak 40 napon át kötve tartását vagy pedig úgy az utcán valamint otthon a lakásban is harapás elleni biztos szájkosárral való ellátását rendelem el.

Miről alkalmazkodásul a közönséget azzal értesítem, hogy a gyepmester által szájkosár hiánya miatt de elfogott kutyák a törvény rendelkezése szerint kiadhatók nem lévén, a szájkosár nélkül szabadon járó kutyák kivétel nélkül elfogatni a gyepteren kiirtatni; gazdáik kérdőre vonatni és büntetni fognak.

Arad, 1900. július hó 19.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Magy. kir. államvasutak.

97186—900. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha és fehérneműek, botok, napernyők, esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon és következő napokon tartandó nyilvános árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Arad állomáson f. é. július hó 31-én d. e. 9 órakor.

Budapest, 1900. július hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Kiadó üzlethelyiségek.

Forray-utca 7. szám a.

a volt Wollmann-féle

czukrászda helyiség

azonnal,

a „Pschor Bräu“ sörraktár

irodahelyisége pedig

október hó 1-re

kiadó. 2152

Bővebbet Hajek Antal üveg-és porcellánkereskedésében.

15529—22—1900.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy Arad sz. kir. város közgyűlésének 15529/266/1900. sz. alatt kelt határozatához, illetve a nagyméltósági m. kir. kereskedelemügyi miniszterium 41930/VIII—1900. sz. leiratához képest 1900. évi augusztus hó 15-től kezdve úgy Weisz Dávid, mint Farkas Abraham aradi kézizálogüzlet tulajdonosok által az arany, ezüst stb. ékszerfelékre adandó kölcsönök után legfeljebb 12% az egyéb ingóságokra adandó kölcsönök után legfeljebb 18% lesz kamat fejében szedhető, a mely kamatban a biztosítási, őrzési, gondozási, kezelési stb. díjak és illetékek, tehát az állami illeték is beleértetik.

Arad sz. kir. város közönségének 1900. évi július hó 11-én tartott közgyűléséből.

Salacz,
polgármester.

Hirdetmény.

2153

GYULA-VARSÁND köz-
ségben egy

artézi kut

létesítése határozottatott el.

Felhivatnak mindazon kufuró vállalkozók, kik ezen munkálatot elnyerni óhajtják, hogy részletes ajánlataikat írásban, vagy az 1900. évi augusztus hó 4. napján d. e. 10 órakor tartandó versenytárgyaláson szóval tegyék meg.

A részletes feltételek a községnél megtekinthetők.

Gyula-Varsádon, 1900 július 25-én.

A községi előjáróság.

17376—1900.

Pályázati hirdetmény.

A budapesti m. kir. kertészeti tanintézetnél rendszeresített kertész képző tanfolyamra Arad sz. kir. város részéről felküldendő egy tanuló részére pályázatot nyitunk.

A pályázati kérvények a polgármesteri hivatalban megtekinthető pályázati feltételeknek megfelelőleg felszerelve folyó évi augusztus hó 2-ik napjáig bezárólag a polgármesteri hivatalnál nyújthatók be.

Arad, 1900. július hó 21.

A városi tanács.

2467—1900. pm.

Hirdetmény.

Néhai Pály Józsefné szül. Kishalmay Klementina emlékezetére idősb. Kishalmay Ferencz ur által tett alapítvány 8000 korona tőkéjének 400 koronát tevő egy évi kamatja, mint kiházasítási, vagy üzlet berendezési segélyösszeg a folyó évi augusztus hó 19-én egy az aradi polgárjótékony nőegylet árvaházában nevelt kifogástalan erkölcsű szorgalmas árvának, vagy egy oly egyénnek, ki szintén a nevezett árvaházban neveltetett, s mint ilyen nagykoru lép házasságra, vagy üzletet kezd, ki fog adatni.

Azok tehát, kik ezen összeget elnyerni óhajtják s a megjelölt minősítéssel bírnak, felhivatnak, hogy kérvényüket hozzám 1900. évi aug. hó 19-ig benyujtsák.

Aradon, 1900. évi július hó 23.

Salacz,
királyi tanácsos
polgármester.

26—1900. k. p. sz.

Hirdetés.

Közhírré tétetik, hogy az Arad szabad kir. város által képezett országgyűlési képviselő választókerület választóinak 1901. évre összeállított névjegyzéke ellen benyújtott felszólalásokra hozott határozatok, a f. évi július hó 20-tól 30-ig, a városház tenácstermében közszemlére kitétetnek.

Az ezen határozatok ellen intézendő felebbezések a kitéveltől 10 nap alatt a polgármesterhez, mint a központi választmány elnökéhez adandók be.

Arad szabad kir. város központi választmányától 1900. évi július hó 10.

A központi választmány.

Magy. kir. államvasutak.

58284—900. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az alulírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére 1900. évi augusztus hó 1-től 1901. évi hó 31-ig illetőleg 1902. év végéig különféle méretű csiszolókorongokból felmerülő szükségletének szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet, nevezetesen: Norton-féle, Vulcán-féle, nacos csiszoló- és carborundum anyagból készült csiszoló-korongokra.

A kiírás tárgyát képező egyes méretű csiszoló-korongokat előtűntető jegyzék, mely egyszersmind ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módokat, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A III.) szakosztályánál (Budapest Andrassy-ut 73. sz. II. emelet 47. ajtó sz. ingyen kaphatók.

A szabályszerűen kiállított iventint egy koronás magy. kir. okmánybélyeggel elátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb f. évi július hó 31-ki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályában átadandók, illetőleg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külszímmel látandó el:

„Ajánlat csiszoló-korongok szállítására 58284—900. számhoz.“

Bánatpénzül az ajánlt áruk egy évi értékének 5%-át készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1900. évi július hó 30-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és részletes módokat bemutatása mellett állítatnak ki, végül olyanok, melyek után bánatpénz nem tétetett le, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1900. június hóban.

Az igazgatóság.

Csak nőket érdekelhet e szenzátiós felfedezés!

„AFRODITIN“

mellszépítő, a háremhölgyek csodahatású laurus-irja, mely visszavarázsolja a női kebel elvesztett ifjúi üdőségét, ruganyos teltségét. A testbört bársony-lágyságúvá és se-lyemfényűvé varázsolja. Ezen csodahatású ír gyógynövényekből készül, tehát semmiféle ártalmas anyagot nem tartalmaz. Egy tégely ára használati utasítással 4 korona. **Törvényesen védve.** A pénzbeküldésével vagy utánvétellel megrendelhető a „Stearoptinum“ laboratoriumában
Budapest, VII. kerület, Mexikói-ut 88. sz.